

مجموعه‌ای که پیش روی شما است تحلیل برخی رویدادهای مهم است که محورهای آن در نشست‌های هم‌اندیشی سیاسی با حضور نخبگان و صاحب‌نظران این عرصه تعیین و توسط کارشناسان مسائل روز تدوین و نگارش می‌گردد.

تلاش نویسندگان و تحلیل‌گران بر این است که مطالب ارائه شده نزدیک‌ترین تحلیل به دیدگاه‌های مقام معظم رهبری مدظله العالی باشد و مورد توجه و استفاده سخنرانان برای طرح در مناظر قرار گیرد.

خوشحال خواهیم شد نظرات و پیشنهادات اصلاحی را برای تکمیل این مجموعه ارسال نمائید.

معاونت فرهنگی هیأت رزمندگان اسلام

هیأت رزمندگان اسلام

تلفن: ۸۸۹۶۰۴۳۰

نمبر: ۸۹۷۸۰۳۱۳

پست الکترونیک: info@eheyat.com

شماره پیامک: ۶۶۰۰۰۹۹۷۵۵

تکلیف و اجابہ

با آثار و مقالاتی از:

دکتر سعدالله زارعی

دکتر محمدجواد اخوان

عباس حاجی نجاری

فرهاد کوچک زاده

محمد حکیمی

دکتر سعدالله زارعی

۱۵ تا ۴

جنبه‌ها و آثار تمدنی جنگ غزه

دکتر محمد جواد اخوان

۲۱ تا ۱۶

تکمیل حماسه بدرقه شهیدان در ۸ تیر

عباس حاجی نجاری

۳۵ تا ۲۲

ابعاد و پیامدهای حادثه شهادت آیت‌الله رئیسی و همراهان و تأثیر آن بر تقویت وحدت و انسجام ملی و مشارکت در انتخابات

محمد حکیمی

۵۳ تا ۳۶

سیره و اصول حکمرانی رئیس جمهور شهید

فرهاد کوچک زاده

۶۶ تا ۵۴

خدمت تا پای جان

تکلیف اور ایجا

دکتر سعدالله زارعی

بخیه ها و آثار تمدنی جنگ غزه

جنگ غزه، بدون شک یکی از برجسته‌ترین مظاهر جنگ حق و باطل است و هر جنگ حق و باطلی یک جنگ تمدنی است. بر همین اساس بسیاری از تحلیلگران گفته‌اند جنگ غزه تحولات منطقه غرب آسیا و حتی تحولات جهان را رقم می‌زند. پایگاه خبری «اکسیوس» که به یهودیان آمریکا تعلق دارد، نوشته است «باید از طوفان الاقصی به عنوان یک رویداد جهانی که می‌تواند تغییردهنده قرن بیست و یکم باشد یاد کرد. طوفان الاقصی واقعاً جهان را تغییر خواهد داد.»

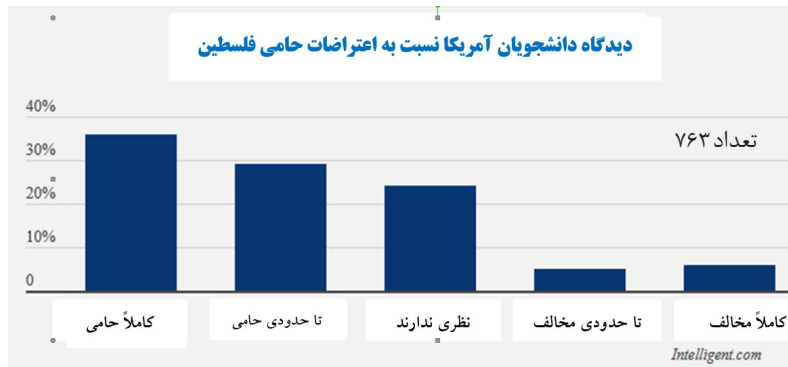
«جان مرشایمر» استاد صاحب نام دانشگاه‌های آمریکا می‌گوید «تنها راه سرکوب انتقاد جامعه دانشگاهی آمریکا به کشتار مردم غزه این است که اساساً نخستین متمم قانون اساسی (حقوق آزادی بیان و آزادی اجتماع) را حذف کنند. این اتفاقی است که در اینجا رخ می‌دهد.»

او می‌گوید پیش از این همیشه این بحث مطرح بود که اسرائیل به تنهایی و بدون نیاز به آمریکا بازدارندگی دارد، جنگ غزه آشکار کرد که اینک اسرائیل نه تنها برای غلبه بر مخالفان، بلکه برای دفاع از خود در برابر حملات آنان نیازمند کمک می‌باشد. «شبهه همین مطلب را «دنيس راس» دیپلمات پیشین آمریکا و مؤسس «اندیشکده واشنگتن برای سیاست خاورمیانه نزدیک» هم بیان کرده است. او می‌گوید «حالا یک ائتلاف لازم است تا با همکاری‌های نظامی و امنیتی اعراب بتواند بر گروه‌های مقاومت منطقه غلبه کند». البته جان مرشایمر معتقد است حتی چنین ائتلافی بی‌فایده است. راز این ناکامی را «راز زمیت» تحلیلگر مؤسسه مطالعات امنیت ملی اسرائیل آشکار کرده است. او می‌گوید اینک در منطقه، اجزاء جبهه مقاومت چند بعدی شده‌اند و دیگر تکیه انحصاری بر ابزارها و توانمندی‌های نظامی پاسخ نمی‌دهد. شبکه تلویزیونی الجزیره با اشاره به تأثیرات عمیق سیاسی مقاومت مردم غزه در جنگ می‌گوید «تحولات پس از جنگ نشان می‌دهد ارزش و نتیجه هفت ماه مقاومت اسطوره‌ای مردم غزه از ۷۰ سال مذاکره بیشتر است» نشریه برومبگ با اشاره به اثر تمدنی جنگ غزه نوشته است «برخی از کشورهای کلیدی منطقه خلیج فارس ترجیح می‌دهند به جای حمایت از سیاست‌هایی که ممکن است باعث درگیری نظامی شود، خود را با تهران تطبیق دهند.»

وقتی از تأثیر تمدنی یک تحول بزرگ سخن می‌گوئیم در واقع به طور همزمان از ابعاد گسترده و اثر عمیق آن خبر داده‌ایم. جنگ غزه همان طور که «راز زمیت» گفت فقط جنبه نظامی ندارد جنبه‌های سیاسی و فرهنگی هم دارد در حدی که می‌تواند در سطح بین‌المللی ساختارسازی کند و حتی مقدمات نظام‌سازی جدید بین‌المللی را فراهم نماید.

برخی از صاحب‌نظران از واکنش سران دولت آمریکا و بعضی دیگر از سران کشورهای اروپایی نسبت به صدور نامه اخیر امام خامنه‌ای. مدظله‌العالی. به جوانان آمریکا ابراز تعجب کرده‌اند، چرا که به طور طبیعی یک نامه که در عمده رسانه‌های رسمی و مجازی غربی سانسور گردیده است، نمی‌تواند اخلال در اداره امور غرب پدید آورد! اما اگر کمی دقیق‌تر به موضوع نگاه کنیم، درمی‌یابیم که غرب از اینکه جنبش اجتماعی و خودجوش دانشجویان و اساتید دانشگاه‌های مختلف و معتبر آن به سمت وضعیتی «تشکل یافته» سوق پیدا کند و «سری» هم پیدا نماید که ظرفیت و آمادگی هدایت این جنبش رو به گسترش اعتراضی داشته باشد، موضوع راز دفاع از مردم مجروح و گرسنه غزه به سمت لزوم «تغییر مناسبات» سوق می‌دهد. آن وقت ستون‌های شکل‌دهنده تمدن و فرهنگ ۳۰۰ ساله کنونی غرب یکی یکی به محکمه کشیده می‌شوند و اینجا دیگر به تعبیر «زمیت» قدرت پول و قدرت اسلحه کارساز و پاسخگو نیست.

برای درک عمق تمدنی آنچه با مقاومت تاریخ‌ساز مردم مظلوم غزه در سطح جهان رقم می‌خورد نگاهی به این جدول بیندازید:

این حاصل نظرسنجی اواسط اردیبهشت ۱۴۰۳/ اوایل می ۲۰۲۴ سایت «اینتلیجنت» آمریکا است. که با پاسخ ۷۶۳ دانشجوی دانشگاه‌های مختلف این کشور برگزار شده است. ۶۵ درصد دانشجویان شرکت‌کننده در این نظرسنجی از برپایی اعتراضات دانشجویی دانشگاه‌های آمریکا به نفع غزه و به ضرر اسرائیل حمایت کرده‌اند و تنها ۱۱ درصد آنان گفته‌اند با این تظاهرات مخالف می‌باشند. طبق یک نظرسنجی دیگر، ۴۰ درصد دانشجویان کشوری که حماس را یک گروه تروریستی قلمداد می‌کند، از این جنبش حمایت کرده‌اند، ۲۷ درصد نظری نداشته‌اند و ۳۳ درصد هم گفته‌اند موافق اقدامات حماس نیستند و جالب این است که از میان ۶۵ درصد دانشجویانی که اعلام کرده‌اند با تظاهرات دانشجویان دانشگاه‌های آمریکا همدلی دارند، تنها ۱۰ درصد گفته‌اند در این تظاهرات و تجمعات شرکت داشته‌اند. حالا اگر فضای دانشگاه و جامعه آمریکا کمی طبیعی‌تری یعنی آزادتر شود ببینید ۶۵ درصد از ۱۹ میلیون دانشجوی آمریکایی و ۶۲ درصد از حدود یک میلیون استاد این دانشگاه‌ها چه سلیبی به راه خواهند انداخت!

لازم به گفتن است که همزمان با اینتلیجنت دو نشریه «نیوزویک» و «اکسیوس» هم اقدام به نظرسنجی از دانشجویان دانشگاه‌های آمریکا کرده‌اند که نتایج آن با یکی دو درصد اختلاف همین آمارها را نشان می‌دهد. نظرسنجی اکسیوس ۱۲۵۰ دانشجو و نظرسنجی نیوزویک ۸۰۴ دانشجو در ۳۲۸ دانشگاه را پوشش داده است. در مجموعه این نظرسنجی‌ها ۸۰ درصد پاسخ‌دهندگان اعلام کرده‌اند با عکس‌العمل صهیونیست‌ها نسبت به طوفان الاقصی مخالف می‌باشند.

اینها دقیقاً همان تغییرات تمدنی است که نه فقط در محافل آکادمیک بلکه در بیان مقامات ارشد آمریکا و رژیم اسرائیل به آن اعتراف شده است. جو بایدن رئیس‌جمهور آمریکا در اولین واکنش به عملیات فلسطینی طوفان الاقصی گفت این اولاً حمله به آمریکا است و بنیامین نتانیاهاو بالاترین مقام رژیم اسرائیل دو هفته پس از عملیات نظامی سنگین و بمباران شدید غزه به شبکه تلویزیونی فاکس نیوز آمریکا گفت «این فقط

ما نیستیم که اگر در این جنگ شکست بخوریم، دچار بحران می‌شویم؛ شکست در جنگ غزه سبب فروپاشی دولت‌های دوست آمریکا در این منطقه می‌شود. شما باید بدانید که ما با یک جنگ تمدنی مواجه‌ایم و داریم از تمدن غرب دفاع می‌کنیم و اگر شکست بخوریم یک شکست تمدنی برای غرب خواهد بود.»

چرا جنگ غزه، یک جنگ تمدنی است؟

۱. یکی از جنبه‌های جنگ تمدنی، جنبه ایدئولوژیک آن است. بلاخره یک تمدن نیازمند زیرساختی عمیقاً انسانی و هدفمند است که ترکیب این دو خصوصیت می‌شود ایدئولوژی جنگ غزه. این جنگ بین دولشکر در مقابل یکدیگر نیست. در یکی از دو طرف یک جمعیت عظیم یکپارچه وجود دارد که ضمن مقاومت در برابر هجوم دشمن، از نیروی مقاومت با تمام وجود و بطور پیوسته دفاع می‌کند. این موضوع زیرساخت ایدئولوژیک یکی از دو طرف را اثبات می‌کند. از سوی دیگر در حالی که رژیم غاصب مدعی است در حال مبارزه با سازمان خاصی به نام «حماس» است، اما به شدیدترین وجه به همه ساکنان غزه حمله کرده و حدود ۴۰ هزار نفر که فقط درصدی از آن نیروهای مقاومت می‌باشند به شهادت رسانده و نزدیک به ۱۰۰ هزار نفر از این جمعیت را مجروح نموده است. خب ادبیات جهانی، این را «نسل‌کشی» می‌داند و معنای آن این است که برخورد طرف مهاجم، ایدئولوژیک است چرا که پیروان یک آئین یا یک قوم را هدف گرفته است.

۲. یکی از جنبه‌های جنگ تمدنی وقوع آن در «مرحله گذار» یک نظام کهنه است. جنگ تمدنی در نقاط آغازین یا نقاط میانی یک تمدن رخ نمی‌دهد؛ چراکه به دلیل تسلط نظم مستقر، چالش با آن با شکست قطعی مواجه می‌گردد. وقتی یک تمدن به مرتبه بیماری یا کهولت می‌رسد، تمدن رقیب سربرمی‌آورد و اداره اوضاع را به دست می‌گیرد.

پیش از شکل‌گیری جبهه مقاومت، مقاومت شدید مردم غزه، یا ممکن نبود یا اثری نداشت. یکی از دلایل اصلی پژمرده نشدن این مقاومت، وجود جبهه‌ای فراگیر در محیط پیرامونی فلسطین است. آنچه از سوی ایران در حوزه‌های تبلیغی و دیپلماتیک صورت می‌گیرد، آنچه از سوی حزب‌الله در بخش شمالی فلسطین دنبال می‌شود و حدود یک سوم ارتش اسرائیل را درگیر کرده است، آنچه از سوی مقاومت یمن صورت می‌گیرد و ادامه حیات اسرائیل را برای حامیان غربی آن

بسیار پرهزینه کرده است و نیز آنچه در صحنه جهانی از جمله در میان ملت‌های دو کشور آمریکا و انگلیس که علت موجهه و مبقیه اسرائیل بوده‌اند، در چارچوب مقاومت رخ می‌دهد و رهبر معظم انقلاب اسلامی دامت برکاته در پیام اخیر خود که خطاب به دانشجویان آمریکا صادر فرمودند، فلسطینی‌ها را به ادامه راه و نتیجه حیات بخش آن مطمئن می‌کند.

در مورد قرار گرفتن نظم منبعث از جنگ جهانی دوم در مرحله ضعف و گذار و حتی فروپاشی، تصریحات زیادی وجود دارد. یکی از این تصریحات مربوط به جوزف بورل نماینده عالی اتحادیه اروپا در سیاست خارجی و امور امنیتی است که ۱۴ اردیبهشت ماه گذشته در دانشگاه اکسفورد انگلیس بیان شده است. او می‌گوید «من می‌بینم که سیستم بین‌المللی که پس از جنگ سرد به آن عادت کرده بودیم دیگر وجود ندارد. آمریکا موقعیت هژمون-اجبار توأم با برتری-خود را از دست داده است و نظم جهانی چند جانبه پس از ۱۹۴۵/۱۳۲۴ در حال از دست دادن جایگاه خود است.»

وی با اشاره به ناتوان شدن غرب در مهار بحران‌ها گفت «چند مورد از تنگه‌ها (باریک‌راه‌ها) بسیار به ما نزدیک هستند؛ دریای سرخ برای تجارت، تنگه هرمز برای نفت و گاز و دریای سیاه برای صادرات غلات. آنها در مجاور ما هستند و در برخی از آنها مانند دریای سرخ ما حتی با مأموریت‌های نیروی دریایی اتحادیه اروپا درگیر هستیم و دو جنگ وجود دارد در حالی که وقتی من در سال ۲۰۱۹ به بروکسل آمدم، هیچ جنگی در کار نبود.»

در همین ایام اردیبهشت گذشته شورای روابط خارجی آمریکا در سند امنیتی اعلام کرد «منطقه غرب آسیا اینک به دو بخش تقسیم شده‌اند؛ یک بخش شامل ایران، یمن، سوریه و عراق است که از ما جدا شده‌اند و یک بخش شامل عربستان، کویت و بحرین است که در خطر جدی جدا شدن از ما قرار دارند. این مناطق فرصت بوده‌اند اینکه برای ما تبدیل به تهدید شده‌اند.» این شورا به دو جنگ اوکراین و غزه اشاره کرده و

می‌نویسد «دولت‌های اوکراین و اسرائیل نه تنها نمی‌توانند پیروزی قطعی را رقم بزنند بلکه هر دو تبدیل به وضعیت شکست شده‌اند».

شورای روابط خارجی آمریکا چهار چالش اساسی را برای ایالات متحده، در منطقه غرب آسیا برشمرده است:

- سرعت یافتن فروپاشی دولت اسرائیل که آن را با واژه «فرسایش راهبردی» بیان می‌کند

- تضعیف ائتلاف‌های حول محور آمریکا

- قدرت گرفتن و گسترش جبهه مقاومت در منطقه

- سایش هژمونی جهانی آمریکا که تأثیر اساسی بر موقعیت منطقه‌ای آن می‌گذارد. بنابراین وقوع عملیات بسیار مبتکرانه «طوفان الاقصی» و مقاومت سنگین مردم غزه در این زمانه که نظم جهانی در حال تغییر می‌باشد، دارای آثار تمدنی است. عملیات یادشده و مقاومت مردم غزه که در واقع خود «طوفان الاحرار» است هم تحت تأثیر تغییر روند جهانی قرار دارد و هم اینکه به طور جدی بر آن اثر گذاشته و این انتقال را سرعت می‌دهد.

۳. نکته مهم دیگر این است که همان‌گونه که اقدامات رژیم غاصب در یک نظام بین‌المللی تنظیم و مدیریت می‌شود و از این رو اکثر ناظران معتقدند فرمانده واقعی جنگ غزه «جو بایدن» می‌باشد، مقاومت مردم غزه هم در یک نظام بین‌المللی (ذیل نام جبهه مقاومت) صورت می‌گیرد و معنا بخش به حرکت عمومی جبهه‌ای خاص است. امروز دغدغه اسرائیل و آمریکا، فقط مقاومت ساکنان غزه نیست، اقدامات مقاومت لبنان هم هست، اقدامات ایران و نگرانی از تکرار عملیات «وعده صادق» هم هست، اقدامات گروه‌های مقاومت عراق هم هست، اقدامات دلیرانه یمنی‌ها در اقیانوس هند، دریای سرخ و مدیترانه هم هست، اقدامات ۱۴۸ کشور در به رسمیت شناختن فلسطین در وانفسای دهن گفت‌وگوهای مبتنی بر توافق ابراهیم. عادی سازی با اسرائیل. هم هست و تظاهرات هر روزه اتباع آمریکا و کشورهای دیگری که همواره حامی رژیم غاصب بوده‌اند، هم هست. بنابراین صحبت تقابل دو جبهه است. دو جبهه‌ای که برخلاف تقابل بلوک شرق و بلوک غرب که ماهیت تمدنی نداشت، اینک به مرحله تقابل تمدنی رسیده‌اند. خب این هم یک وجه و دلیل تمدنی بودن جنگ غزه است.

افق جنگ غزه

جنگ سنگین کنونی غزه، در هفتاد و ششمین سال تأسیس رژیم غاصب، بیانگر آن است که حدود هشت دهه تلاش مداوم غرب نتوانسته است به انکار وجود کشوری به نام فلسطین بیانجامد. این در حالی است که کشورهایی که سالیان درازی با اقتدار ادامه حیات داده‌اند، در صد سال اخیر، پس از مدت کوتاهی پس از اسقاط حاکمیت آن، به فراموشی سپرده شدند! الان کشور بزرگ «اطریش - مجارستان» کجاست؟ پروس کجاست؟ یوگسلاوی کجاست؟ از این‌ها فقط نامی در تاریخ باقی مانده و در صحنه عینی تمام شده‌اند. اما فلسطین ۸۰ سال در حال مبارزه با نیروی اشغالگر می‌باشد. چرا؟ دلیل آن این است که در مواردی که بر شمردیم اگر کشوری در عنوان از بین رفته، ملت آن تحت عنوان دیگر به حیات خود ادامه داده و بر سرزمین خویش حاکم شده است. اما در مورد فلسطین این فقط تغییر نام از فلسطین به اسرائیل نبوده است. بلکه یک ملت حاکمیت، سرزمین و دولت خود که سه عنصر شکل دهنده یک کشور می‌باشند رایک جا از دست داده و از صاحب خانه به آواره و ملتی پریشان تبدیل گردیده است. تجربه نشان داده است که نمی‌توان این ملت را نادیده گرفت و یا با طرح‌هایی که در حکم نقاشی روی دیواری ویران است، به این موضوع خاتمه داد.

از سوی دیگر در اینجا جنگ میان فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها یک «جنگ مقدس» است و لذا به جنگ غزه هم باید به عنوان یک بخش از این جنگ مقدس نگاه کرد. یک سؤال اساسی در این جنگ وجود دارد و آن این است که اسرائیل از چه می‌ترسد که یک عملیات ۴ ساعته را با ۸ ماه بمباران جواب می‌دهد؟ پاسخ این است که اسرائیل با وجود گذشت نزدیک به ۸۰ سال هنوز خود را در مرحله «ایجاد» می‌بیند و یهودیان اعزام شده به این سرزمین معتقدند تا زمانی که قدس و کرانه باختری به تصرف کامل در نیامده‌اند، کشور اسرائیل تشکیل نشده است و از آن طرف فلسطینی‌ها معتقدند این سرزمین بدون «اماکن مقدس» آن معنا و مفهوم ندارد و از این رو در طول این تاریخ پرمحنت با جان خود از

اماکن مقدس در قدس، الخلیل و نابلس دفاع کرده‌اند. عملیات طوفان الاقصی در واقع مثل یک بمب قوی در پروژه‌های نیمه‌ساخت عمل و کاخ آرمانی اسرائیلی‌ها را ویران کرده است.

ترکیب این دو موضوع در واقع ترکیب تاریخ و جغرافیا می‌باشد. خود یهودی‌های حاکم کاری کرده‌اند که حل موضوع فلسطین را بدون اخراج افرادی که از خارج به این سرزمین آمده‌اند ناممکن کرده است. پس این جنگ ادامه می‌یابد و اگر در نقطه‌ای متوقف شود، از نقطه دیگری سربرمی‌آورد؛ تا زمانی که فلسطین به فلسطینی‌های مسلمان، مسیحی و یهودی سپرده شود، این جنگ ادامه خواهد داشت.

جدول زیر به ما کمک می‌کند تا بینیم فلسطین در چند دهه گذشته از چه وضعی به چه وضعی درآمده است:

	جمعیت کل هزار نفر	مسلمانان	درصد	یهودیان	درصد	مسیحیان	درصد
۱۹۲۲	۷۵۲	۵۸۹	۷۸/۳	۸۴	۱۱/۱	۷۱	۹/۴
۱۹۴۷	۱/۹۷۰	۱/۱۸۱	۶۰	۶۳۰	۳۲	۱۴۳	۷/۲
۲۰۲۳	۱۵/۲۱۲	۷/۵۶۶	۴۹/۷	۷/۱۴۵	۴۷	۵۳۴	۳/۵

ترکیب جمعیت فلسطین، در گذشته و حال

جمعیت شامل بخش‌های اشغالی و غیراشغالی می‌شود

فلسطین به فلسطینی‌ها باز خواهد گشت و مقاومت بر حق فلسطینی‌ها بر بی‌رحمی لجوجانه و باطل یهودی‌های مهاجر غلبه خواهد کرد. این سرزمین ملت خود را خواهد شناخت.

آنچه امروز ذیل عنوان تحولات جهانی می‌بینیم از یک سو به موقعیت رژیم اسرائیل آسیب می‌زند و از سوی دیگر برای فلسطینی‌ها موقعیت‌های تازه‌ای پدید می‌آورد. وقتی در کشاکش درگیری میان اسرائیل و فلسطینی‌ها، که هر دو طرف از آن به معرکه مرگ و حیات تعبیر کرده‌اند، ۱۴۸ کشور از جمله چندین دولت

اروپایی در کنار فلسطین قرار می‌گیرند و همزمان با آن دادگاه بین‌المللی لاهه در مقابل اسرائیل قرار می‌گیرد و در سطح اجتماعی و افکار عمومی، فلسطین به اولین مسئله دنیا تبدیل می‌شود و این در حالی است که در طول ۷۶ سال گذشته، هیچ‌گاه اسرائیل به این اندازه، به طور همزمان و در یک دوره‌ای طولانی و به صورت فزاینده از شمال، جنوب و مرکز زیر موشک باران نبوده است، این یعنی روند عمومی جهان و تغییراتی که شکل خواهد گرفت، کفه ترازو را به نفع فلسطینی‌ها سنگین می‌کند. مسلماً در نظام در حال شکل‌گیری جهانی، دیگر اسرائیل یک موجودیت قابل دفاع نخواهد بود.

تأثیر فلسطین بر شکل‌گیری نظام آینده جهانی

پیوستن دولت‌ها، نهضت‌ها و جنبش‌ها، سازمان‌های غیردولتی و مجامع علمی. دانشگاهی به موضوع فلسطین نشان داد که این سرزمین تأثیری جهانی و فراگیر دارد. کما اینکه آمریکایی‌ها و رژیم صهیونیستی و پیش از این‌ها انگلیس و فرانسه با تلاش پیگیرانه در جهت تصرف این سرزمین و تغییر هویت و نام آن گام برداشتند. در اسناد آنان آمده است که تأسیس اسرائیل تضمین‌کننده سلطه دولت‌های غربی بر قاره آسیا خواهد بود. بن‌گوریون نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در سال‌های آغازین دهه ۱۹۵۰ / ۱۳۳۰ گفته بود «ما اینجا هستیم تا غرب از این طریق به تضمین لازم برای سلطه بر مناطق حساس قاره آسیا برسد.» نظریه از نیل تا فرات هم که خیلی‌ها گمان کرده‌اند یک راهبرد اسرائیلی است، یک راهبرد انگلیسی و بلکه اروپایی است که در خلال مذاکرات میان وزرای خارجه انگلیس و فرانسه در وین رد و بدل شده است.

این‌ها از نقش این سرزمین - که در طول چند هزار سال همواره «نقطه تلاقی تمدن‌های معنوی» بوده. در تحولات کلان جهانی حکایت می‌کند. تاریخ این سرزمین از دیرباز گواه جنگ‌هایی است که قدرت‌های وقت جهانی برای تسلط بر آن به کشتار مسیحیان و مسلمانان ساکن در این سرزمین روی آورده و آن‌گونه که «شکیب ارسلان» در کتاب «تاریخ

فتوحات مسلمانان در اروپا» به نقل از گزارش سر فرماندهی رومی در گزارش به کنستانتین امپراتور روم نوشته است «جوی خون را به چشم دیده و اسبانی که در خون مسیحیان شنا می‌کرده‌اند» و این جنگ‌ها ضمن آنکه قابل توجیه نیست، اما از جایگاه ویژه فلسطین در همه دوره‌ها حکایت می‌کند.

الان فلسطین به یک جبهه جهانی از غرب چین تا شرق آمریکا و از غرب اندونزی تا شرق ونزوئلا و از ولگا در شمال تا باب‌المنذب در جنوب تبدیل شده و پیروان ادیان مختلف را در حمایت از خود برانگیخته است. یک آمار بیانگر آن است که بیش از ۳۰ درصد از دانشجویان شرکت‌کننده در راهپیمایی‌های حمایت از مردم غزه در دانشگاه‌های آمریکا، جوانان یهودی هستند! فلسطین نژادهای مختلف آریایی و سامی را در صف حمایت از غزه قرار داده و سنی سوری تا شیعه لبنانی و یمنی را پای کار فلسطین آورده است! آیا در این زمانه، جبهه دیگری را با این مختصات می‌شناسیم؟ این نقش منحصر به فرد فلسطین در تحولات جهانی است و استکبار غرب و نظام سلطه دقیقاً به همین دلیل در طول بیش از ۱۰۰ سال گذشته از یک طرف برای محو فلسطین تلاش کرده و از سوی دیگر پیوسته در صدد خارج کردن پرچم فلسطین از دستان حمایت‌گر مسلمانان و در دهه‌های اخیر، ایران اسلامی برآمده است. غربی‌ها به خوبی می‌دانستند بدون جدا کردن فلسطین از ایران، امکان منزوی کردن جمهوری اسلامی و قطع مناسبات خارجی آن وجود ندارد.

فلسطین و تحولات آن سبب شد تا ۲۲ کشور عرب و ۵۷ کشور اسلامی علی‌رغم پیوندهای تاریخی که با آمریکا و انگلیس و بعضاً با رژیم اسرائیل داشتند، از حضور در سرقرارهای غربی خودداری کنند. هر چند انتظار درست از کشورهای عربی و اسلامی این است که برای حمایت از فلسطینی‌ها وارد میدان عمل شوند اما همین مقداری که آمریکا و اسرائیل در این جنگ نتوانستند از ظرفیت این دو جبهه به نفع خود استفاده کنند، یک موفقیت بزرگ برای مقاومت فلسطین به حساب می‌آید. اینکه فلسطین نگذاشت جلسات شورای امنیت سازمان ملل به جلسات دفاع از اسرائیل تبدیل شود و کار را به جایی رساند که پس از اولین رأی مخالف به قطعنامه‌های آتش بس جنگ غزه، انگلیس به وادی دادن رأی ممتنع و فرانسه به وادی دادن رأی موافق تغییر جهت دهند، یک موفقیت مهم برای

فلسطینی‌ها می‌باشد. بنابراین آنچه از روند کنونی جهان درمی‌یابیم این است که برخلاف آنچه تصور می‌شد، سرزمین فلسطین یک محدوده ارضی ۲۸۸۰۰ کیلومتر مربعی به اندازه یکی از جزایر اقیانوس اطلس نیست، محدوده ارضی آن همه جهان اعم از جهان مسیحی و مسلمان است. در واقع تحولات ماه‌های اخیر و پیامدهای جنگ غزه در غرب نشان داد، همان‌طور که جوزف بورل رئیس سیاست خارجی اتحادیه هم گفت، تحول اساسی به وقوع پیوسته است. حمایت از فلسطین در قلب مهم‌ترین و دولتی‌ترین دانشگاه‌های آمریکا، یکی از نشانه‌های واضح ظهور این نظام جدید است.

تکلیف اور ایجا

دکتر محمد جواد اخوان

یکمیل حماسہ بدرقہ شہیدان در ۸ تیر

ثبت نام نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری چهاردهم به پایان رسید و کسانی که خود را لایق کسب این مسئولیت می دانستند، نام نویسی کردند. ناگفته پیداست این حجم از احساس تکلیف برای نامزدی سیاسیون در انتخابات ریاست جمهوری طبیعی و حضور نهایی همه آنان امکان پذیر نیست. در خصوص ریشه های چنین پدیده ای باید در مجالی مستوفاه به تحلیل پرداخت، اما واقعیت هایی، چون فقدان احزاب مؤثر و کارآمد و نیز سامانه های ائتلافی و البته ضیق وقت در انتخابات کنونی بر این مسئله مؤثر بوده است.

رهبر معظم انقلاب از شخصیت آیت الله شهید رئیسی به عنوان رئیس جمهوری «جامع الاطراف» نام بردند. این موضوع در سیره مدیریتی و نوع تعامل او با نخبگان سیاسی گوناگون نیز مشهود بود. چنان که در دولتش از طیف های متنوع فکری و سیاسی معتقد به انقلاب اسلامی بهره جست و حتی برخی رقبای انتخاباتی اش را نیز به کابینه اش دعوت کرد. این روش مدیریتی علاوه بر آنکه اخلاقی و انسانی است، موجب هم افزایی در کار و افزایش توان و کارآمدی مدیریت می شود که در آینده نیز حتماً باید ادامه یابد.

اما آیا نامزدهای انتخابات چهاردهم هم به این سیره مدیریتی شهید رئیسی وفادار هستند یا مایلند مدیران دولت خود را از دایره ضیق اطرافیان و مریدان خود انتخاب کنند؟ از این رو به نظر می رسد اکنون مهم ترین پرسشی که هر نامزد نهایی انتخابات باید بدان پاسخ دهد آن است که تا چه میزان حاضر به همکاری با رقبا و سایر نخبگان سیاسی معتقد به انقلاب، اما خارج از حلقه اطرافیان خودش است؟ ممکن است در مقام پاسخ بسیاری از نامزدها چنین بگویند که «بله ما به حلقه خود محدود نمی شویم و حاضریم با دیگران کار کنیم!»، اما این پاسخ کوتاه و کلی کافی نیست و باید در عمل هم این ادعا را ثابت کرد. در عمل زمانی می توان این ادعا را پذیرفت که حاضر به تعامل و هم افزایی با دیگر طیف ها و خصوصاً رقبایی باشید که معتقد به مبانی انقلاب هستند و این در همین زمان کوتاه مانده به انتخابات نیز تحقق پذیر است.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در سالگرد ارتحال امام (ره) با اشاره به موضوع انتخابات فرمودند: «اگر [بعد از این حادثه تلخ] فقدان رئیس جمهور عزیز [مردم جمع بشوند، با آرای بالا مسئول بعدی را انتخاب نکنند، این درد دنیا انعکاسش انعکاس فوق العاده ای است. این حماسه انتخابات، مکمل حماسه بدرقه شهیدان است.» پیام این توصیه رهبر معظم انقلاب روشن است، ایشان تکمیل حماسه را با انتخاب رئیس جمهوری با رأی بالا می دانند. این توصیه را البته ۱۱ سال پیش در سال ۱۳۹۲ در آستانه انتخابات ریاست جمهوری نیز مطرح فرمودند: «هر کسی که انتخاب خواهد شد - که تقدیر الهی را ما نمی دانیم - اگر چنانچه آرای بیشتری از مردم را داشته باشد، در صورتی که دارای رأی سدید و خوبی باشد، بهتر می تواند از آن رأی دفاع کند؛ می تواند در مقابل معارضین کشور بایستد. کشور ما دشمن دارد، معارض دارد.... در مقابل دشمن بین المللی، با اراده قوی، با احساس عزت، با اعتماد به این ملت - به این ملت باید اعتماد کرد.»

افسوس که این توصیه در سال ۱۳۹۲ با غفلت هایی مواجه شد و عملاً هم افزایی نامزدهای معتقد به مبانی انقلاب رخ نداد، اما تجربه به ما آموخت که انتخاب رئیس جمهوری با رأی سدید با تکرر نامزدها و تشتت آرای ناشی از آن ممکن نیست. رأی سدید در اینجا به مفهوم میزان آرای قابل توجهی است که پشتوانه دولت آینده در تصمیمات مهم در مسائل داخلی و بین المللی است. با تشتت آرای که اکنون مشاهده می شود، تحقق «رأی سدید» و «دولت قوی» با اماواگرهای بسیاری مواجه است.

پس چه باید کرد؟ باید از تجارب گذشته درس گرفت و نامزدهایی که خود را معتقد به مبانی انقلاب می دانند باید به این توصیه رهبری گوش فراداده و وارد تعاملی برای به حداقل رساندن تشتت آرا شوند. آزمون واقعی همین جاست. اگر کسی ادعا می کند که به حلقه بسته مدیریتی پیرامون خود محدود نیست، باید اینجا نشان دهد که به سازوکار تعاملی می پیوندد و در عمل این ادعا را قبل از انتخابات ثابت کند. طبیعی و منطقی است که نامزد نهایی معتقدان به جبهه انقلاب باید قوت رأی آوری بالایی داشته باشد و این در مسیر تبلیغات انتخاباتی و مناظرات مشخص خواهد شد. مهم آن است که همه نامزدها خود را متعهد به چنین سازوکاری بدانند و البته خود و هواداران شان به رعایت اصول اخلاق انتخاباتی و

عدم تخریب رقبا و پرهیز از لجن پراکنی علیه آن‌ها ملتزم باشند. شکل‌گیری رأی سدید مستلزم هم‌افزایی و همیاری نامزدهای انقلابی و تحول خواه است و امید است که تاپیش از برگزاری انتخابات زمینه برای شکل‌گیری چنین رأیی فراهم آید. اما اگر به دلایل مختلف وحدتی شکل نگرفت، تکلیف نیروهای انقلابی چیست؟ طبیعی است که اولین تکلیف آن‌ها حمایت از اقدامات و ابتکارات وحدت‌آفرین و مطالبه از نامزدهای گوناگون برای پیوستن به این ابتکارات است. اما اگر حتی با وجود این مطالبه‌گری‌ها برخی از نامزدها با هر توجیهی به این ابتکار نپیوستند، مردم چه باید بکنند؟

به نظر می‌رسد پاسخ را باید در بیانات سال ۱۳۹۲ رهبر معظم انقلاب در دیدار دانشجویان که در پاسخ پرسش دانشجویی درباره نسبت تکلیف و نتیجه مطرح شد، جست‌وجو کرد. شایان ذکر است که در آن سال نیز شاهد بروز نوعی سیاست ورزی در انتخابات ریاست جمهوری بودیم که معتقد بود نفس حضور در رقابت‌های انتخاباتی اصل است و تلاش برای کسب آرای مردم اصالتی ندارد. همین نگاه که البته پیشینه‌ای نیز دارد، همواره در مقاطع انتخابات خود را نشان داده و به یکی از مهم‌ترین چالش‌های جبهه انقلاب تبدیل شده است.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در پاسخ دانشجویی فرمودند: «رابطه «تکلیف‌مداری» با «دنبال نتیجه بودن» چیست؟ امام فرمودند: ما دنبال تکلیف هستیم. آیا این معنایش این است که امام دنبال نتیجه نبود؟ چطور می‌شود چنین چیزی را گفت؟ امام بزرگوار که با آن شدت، با آن حدت، در سنین کهولت، این همه سختی‌ها را دنبال کرد، برای اینکه نظام اسلامی را بر سر کار بیاورد و موفق هم شد، می‌شود گفت که ایشان دنبال نتیجه نبود؟ حتماً تکلیف‌گرایی معنایش این است که انسان در راه رسیدن به نتیجه مطلوب، بر طبق تکلیف عمل کند؛ برخلاف تکلیف عمل نکند، ضد تکلیف عمل نکند، کار نامشروع انجام ندهد؛ و الا تلاشی که پیغمبران کردند، اولیای دین کردند، همه برای رسیدن به نتایج معینی بود؛ دنبال نتایج بودند. مگر می‌شود گفت که ما دنبال نتیجه نیستیم؟

یعنی نتیجه هر چه شد، شد؟ نه. البته آن کسی که برای رسیدن به نتیجه، بر طبق تکلیف عمل می‌کند، اگر یک وقتی هم به نتیجه مطلوب خود نرسید، احساس پشیمانی نمی‌کند؛ خاطرش جمع است که تکلیفش را انجام داده. اگر انسان برای رسیدن به نتیجه، بر طبق تکلیف عمل نکرد، وقتی نرسید، احساس خسارت خواهد کرد؛ اما آن که نه، تکلیف خودش را انجام داده، مسئولیت خودش را انجام داده، کار شایسته و بایسته را انجام داده است و همان طور که قبلاً گفتیم، واقعیت‌ها را ملاحظه کرده و دیده است و بر طبق این واقعیت‌ها برنامه ریزی و کار کرده، آخرش هم به نتیجه نرسید، خب احساس خسارت نمی‌کند؛ او کار خودش را انجام داده. بنابراین، این که تصور کنیم تکلیف‌گرایی معنایش این است که ما اصلاً به نتیجه نظر نداشته باشیم، نگاه درستی نیست... بنابراین تکلیف‌گرایی هیچ منافاتی ندارد با دنبال نتیجه بودن، و انسان نگاه کند ببیند این نتیجه چگونه به دست می‌آید، چگونه قابل تحقق است؛ برای رسیدن به آن نتیجه، بر طبق راه‌های مشروع و میسر، برنامه ریزی کند.»

در طول روزهای آینده بخشی از مردم تصمیم خود را گرفته و رأی خواهند داد، اما برخی هنوز مردد هستند و تصمیم نگرفته‌اند. دلیل تردید اینان مهم است. تعدادی به دلیل ناراضایتی از اوضاع معیشتی و اقتصادی و برخی هم به آن دلیل که هنوز اهمیت و فایده این انتخابات برایشان مبهم یا مجهول است، در تردید به سر می‌برند. باید با اینان صحبت کرد و واقعیت‌هایی که کمتر گفته شده، اعم از نیات دشمن در تضعیف انتخابات، کارکردهای دولت و قوه مجریه، تأثیر انتخابات قوی بر امنیت ملی و قدرت ملی و... را برایشان بازگو کرد. ممکن است برخی از این مسائل در رسانه‌ها منتشر شده باشد، اما شنیده شدن آن از افراد مورد اعتماد و نزدیکان حتماً اثرگذارتر است. باید محتواهای مفید و آگاهی بخش را در اختیار همه این افراد قرار داد تا بتوانند به درکی دقیقتر از مسائل برسند و در فضایی منطقی برای خود تصمیم بگیرند.

همه ما مخاطبان در دسترسی داریم که از بستگان، آشنایان، دوستان و همکاران ما هستند و کم‌وبیش قدرت اثرگذاری بر آن‌ها را داریم. در این ساعات طلایی نباید بی‌کار نشست و از ابزارهای مختلفی از جمله مرور مخاطبان تلفن همراه مان و ارسال پیامک یا حتی مکالمه تلفنی با آن‌ها و نیز ارسال محتواهای مفید و آگاهی بخش

برای مخاطبان یا گروه‌های پیام‌رسان‌های اجتماعی حداکثر استفاده را کرد.

باید با هر یک از مخاطبان متناسب با سلیقه و دغدغه‌های او سخن گفت و واقعیت‌های صحنه را به او منتقل کرد. اولویت با افراد مردد است، اما نباید از دعوت کسانی که حتی تصمیم قطعی به عدم مشارکت دارند نیز ناامید شد. واقعیت آن است که ناگفته‌ها در حدی است که اگر به اطلاع بسیاری از آن‌ها که تصمیم به عدم مشارکت دارند برسد، به جرگه مرددین یا حتی مشارکت‌کنندگان می‌پیوندند. بسیاری از مردمی که گمان می‌کنند حضورشان در پای صندوق رأی تأثیر چندانی بر سرنوشت‌شان ندارد، اگر بدانند ثبات اقتصادی بدون ثبات سیاسی امکان‌پذیر نیست و تنها با انتخابات قوی می‌توان به کاهش نوسانات بازار و تبعات منفی آن امید داشت، بی‌تردید به حضور در انتخابات متمایل می‌شوند. طبیعی است که در این چند ساعت پایانی یا حتی در روز انتخابات، افرادی که مصمم به شرکت در انتخابات می‌شوند به دلیل فرصت کم عملاً امکانی برای شناخت افراد پیدانمی‌کنند و به ناچار «رأی سفید» یا «باطله» در صندوق خواهند انداخت. هرچند مشارکت با رأی سفید و باطله نسبت به عدم مشارکت مرجح است، اما هم به دلیل از دست رفتن فرصت انتخاب شایسته و نیز امکان سوءاستفاده تبلیغی دشمن از کثرت آرای باطله، بهتر است تا حد ممکن به کسانی که متمایل به مشارکت در انتخابات شده‌اند توصیه کنیم «رأی صحیح» بدهند.

تکلیف و ادایا

عباس حاجی نجاری

ابعاد و پدیده‌های حادثه شهادت آیت الله رئیسی و همراهان
و تاثیر آن بر تقویت وحدت و انجام ملی و مشارکت در انتخابات

شهادت هشتمین رئیس جمهور نظام جمهوری اسلامی ایران حضرت آیت الله رئیسی در ۳۰ اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۳، اگرچه برای مردم ایران سخت و جانگداز بود، اما روندها و تحولات پس از این شهادت نشان داد که همچون دوران روی کار آمدن این دولت در تابستان ۱۴۰۰ که یک فرصت تاریخی برای نظام اسلامی بود، این شهادت نیز ان شاء الله منشأ خدمات ارزنده‌ای برای کشور و مردم ایران خواهد بود.

عمر دولت آیت الله رئیسی اگرچه به سه سال نرسید و این دولت نتوانست به همه وعده‌های خود برای حل مسائل و مشکلات موجود کشور جامه عمل بپوشاند، اما تلاش‌های خالصانه ایشان و دولتمردان همکارشان با همکاری دیگر دستگاه‌های نظام در طی این مدت منشأ تحول اساسی در کشور گردید و سبب شد که بسیاری از ضعف‌ها و چالش‌های کشور مرتفع و باقی‌آنها در مسیر اصلاح و بهبود قرار گیرد و کارنامه و تجربیات این دوران سرمایه و ذخیره‌ای باشد برای تحقق اهداف و آرمان‌های نظام اسلامی در آینده پیش روی مردم ایران در این شرایط حساس داخلی و جهانی.

شهید آیت الله رئیسی در مدت کوتاه ریاست جمهوری خود الگوی فراموش شده سیاست ورزی مومنانه را احیا کرد و به آن جان بخشید و نشان داد که می‌توان فارغ از الگوهای تمامیت خواه با تکیه بر ولایت پذیری، ایمان و تقوا به اداره حکومت پرداخت و اتفاقاً موفق هم بود و این در حالی است که قیام مردم ایران در پاسداشت این شهیدان، نیز خود سرمایه‌ای برای تقویت وحدت و انسجام ملی و آماده شدن کشور برای برگزاری هرچه باشکوه‌تر انتخابات پیش‌رو برای انتخاب چهاردهمین رئیس جمهور کشور خواهد شد.

در مقاله زیر با اشاره به خدمات دولت سیزدهم در دوران کمتر از سه سال ریاست آقای رئیسی ابتدا مؤلفه‌ها و فرصت‌های مؤثر در حضور پرشورتر

مردم در انتخابات ریاست جمهوری هشتم تیر ماه ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار خواهد گرفت و سپس ضمن نگاه آسیب شناسانه نسبت به روندها و پیامدهای انتخابات دوازدهم مجلس شورای اسلامی که اسفند ۱۴۰۲ برگزار شد، بایسته‌های نیروهای انقلاب برای برگزاری یک انتخابات پرشور با نصاب مشارکت مطلوب و انتخاب رئیس جمهوری کارآمد مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

مقدمه

حادثه تلخ و ناگوار سقوط بالگرد حامل رئیس جمهور در اثنای یک تلاش خدمت‌رسانی در روز ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ که به شهادت آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی رئیس جمهور اسلامی ایران، دکتر امیر عبد‌الله‌یهان وزیر امور خارجه، حجت‌الاسلام والمسلمین آل‌هاشم نماینده ولی فقیه در آذربایجان شرقی، دکتر رحمتی استاندار آذربایجان شرقی و همراهان گرامی ایشان منجر شد، برای مردم ایران ضایعه‌ای سخت و جانکاه بود.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی به این مناسبت با اشاره به اینکه همه‌ی مدت مسئولیت این انسان بزرگوار و فداکار چه در دوران کوتاه ریاست جمهوری و چه پیش از آن، یکسره به تلاش بی‌وقفه در خدمت به مردم و به کشور و به اسلام سپری شد، یادآور گردیدند که: رئیسی عزیز خستگی نمی‌شناخت. در این حادثه‌ی تلخ، ملت ایران، خدمتگزار صمیمی و مخلص و باارزشی را از دست داد. برای او صلاح و رضایت مردم که حاکی از رضایت الهی است بر همه چیز ترجیح داشت، از این رو آزرده‌گی‌هایش از ناسپاسی و طعن برخی بدخواهان، مانع تلاش شبانه‌روزی‌اش برای پیشرفت و اصلاح امور نمی‌شد. خادم‌الرضای عزیز ما، مجاهد با کفایت و خستگی‌ناپذیری بود که در خدمت به مردم آرام و قرار نداشت و سرانجام در مسیر خدمت به مردم به ملکوت‌العلی پرکشید. صفت «سیدالشهدای خدمت»، عصاره و خلاصه اوصاف و فضائل بی‌شمار خادم و حامی محرومان است. اخلاص در عمل و تلاش برای کسب رضایت پروردگار از معبر حل مشکلات مردم برجسته‌ترین ویژگی این عزیز تازه سفرکرده بود. او در اغتنام فرصت‌ها برای خدمت به مردم بی‌تاب بود. او خادم بی‌قرار، عاشق بی‌مثال مردم و تشنه عدالت و فسادستیزی و در یک کلمه الگوی مدیر تراز انقلاب اسلامی بود.

عمر دولت آیت الله رئیسی اگرچه به سه سال نرسید و این دولت نتوانست به همه وعده های خود برای حل مسائل و مشکلات موجود کشور جامه عمل بپوشاند، اما تلاش های خالصانه ایشان و دولتمردان همکارشان با همکاری دیگر دستگاه های نظام در طی این مدت منشأ تحول اساسی در کشور گردید و سبب شد که بسیاری از ضعف ها و چالش های کشور مرتفع و باقی آنها در مسیر اصلاح و بهبود قرار گیرد و کارنامه و تجربیات این دوران سرمایه و ذخیره ای باشد برای تحقق اهداف و آرمان های نظام اسلامی در آینده و این در حالی است که قیام مردم ایران در پاسداشت این شهیدان، خود سرمایه ای برای تقویت وحدت و انسجام ملی و آماده شدن کشور برای برگزاری هرچه باشکوه تر انتخابات پیش رو برای انتخاب چهاردهمین رئیس جمهور کشور خواهد بود.

شرایط کشور در آغاز به کار دولت سیزدهم

دولت سیزدهم به ریاست شهید آیت الله رئیسی در شرایطی در روز ۱۲ مردادماه ۱۴۰۰ رسماً کار خود را آغاز کرد که این آغاز شباهتی با آغاز به کار رؤسای جمهور ادوار گذشته در جمهوری اسلامی ایران نداشت، چراکه شرایط داخلی و بین المللی، چالش ها و فرصت هایی معتنا بهی را در پیش روی دولت سیزدهم قرار داده بود، بحران کرونا و آمار نگران کننده ۷۰۰ کشته در روز، در کنار خالی بودن خزانه و آمارهای نگران کننده از وضعیت انبارهای کالاهای اساسی، آمار پائین فروش نفت و حجم انباشته استقراض دولت از سیستم بانکی و فروش چند صد هزار میلیاردی اوراق قرضه، ثبت بالاترین تورم ۸۰ سال اخیر، کسری بودجه ۴۸۰ هزار میلیارد تومانی، میانگین رشد اقتصادی نزدیک به صفر، منفی بودن نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص، ثبت بالاترین رشد پایه پولی و نقدینگی، ایجاد کمترین اشتغال خالص، رکود در مشاغل و کسب و کارها به علت شیوع کرونا و... از جمله بارزترین نمایه های اقتصادی ایران در پایان دولت دوازدهم و در مقطع تحویل به دولت سیزدهم بود که همگی از نشانه هایی بود که سبب شده بود دشمنان نظام به سقوط زود هنگام این دولت نوپا دل ببندند. و این در حالی بود که روند مشکلات گذشته و

فشارهای اقتصادی و مشکلات معیشتی که تأثیر خود را در میزان مشارکت مردم در انتخابات گذاشته بود، به طور طبیعی دولت سیزدهم را در برابر انتظارات متعدد مردم و به ویژه محرومین جامعه قراردادده بود که به جد می‌توان آن را از تمامی دولت‌های گذشته متفاوت دانست.

این روندها باعث شده بود که دولت سیزدهم در شرایط بسیار سختی کار خود را شروع کند و در کنار چالش‌های اشاره شده، مسائلی از قبیل رفاه اقتصادی، بهبود وضعیت معیشتی، کاهش نرخ بیکاری، مهار نرخ تورم، افزایش رشد اقتصادی، ارتقای سطح بهره‌وری تولید، نظام بانکی و مالیاتی و بحران آب، قطعی مکرر برق و بدهی‌های انباشته دولت گذشته و... از مسائل اصلی پیش روی دولت جدید محسوب می‌شد. و این در حالی بود که پیامد این کاستی‌ها از بین رفتن امید و انگیزه در سطح جامعه، کاهش اعتماد عمومی مردم به نظام حکمرانی منجر شده بود.

در نقطه مقابل اما تشکیل دولت سیزدهم با توجه به روندهای گذشته؛ یک فرصت و سرمایه بزرگ برای نظام اسلامی و مهم‌ترین ابزار برای ایجاد تغییر در شرایط نامطلوب موجود و حرکت کشور به سمت نقطه مطلوب بود. برخورداری از اعتماد نظام و حمایت رهبری همانند همه دولت‌های گذشته، اتکای دولت سیزدهم به گفتمان اصیل انقلاب اسلامی، زمینه تقویت همگرایی در میان قوا، ویژگی‌های شخصیتی آقای رئیسی در عین اخلاق‌مداری و قاطعیت و هماهنگی ایشان با ساختار نظام، در کنار ظرفیت‌های متنوع و گسترده بالقوه و بالفعل کشور در عرصه‌های منابع انسانی، انرژی، معدنی و زیرساخت‌های صنعتی و... بهترین فرصت را برای کشور برای حل مشکلات مردم ایجاد کرده بود.

گام بلند دولت سیزدهم برای حل مشکلات مردم

مبتنی بر آسیب‌ها و کاستی‌ها، دولت سیزدهم رویکردی تحول‌گرا به منظور رفع مشکلات اقتصادی و بسط عدالت و مبارزه با فساد را در دستور قرار دهد و فعالیت‌های دولت را متناسب با شاخصه‌ای مبارزه با فساد و تبعیض، عدالت‌خواهی و محرومیت‌زدایی، دیپلماسی فعال و متوازن، ارتقای شفافیت و صداقت، اصلاح و ترمیم ساختارها و فرایندها، اقدامات جهادی، خنثی‌سازی تحریم‌ها، برنامه محوری، تعامل بین بخشی، حمایت از اقشار ضعیف جامعه و

تعامل با قوای دیگر به ویژه مجلس شورای اسلامی تنظیم نماید. در سال اول، اقدامات دولت برای رفع برخی از مشکلات آنی مردم به ثمر نشست؛ تولید و توزیع گسترده واکسن کرونا و کاستن از مرگ‌های چند صد نفری کرونا و تک‌رقمی کردن آن و پایان دادن به تعطیلات اجباری اصناف و تولیدکنندگان، تأمین ارزاق اساسی و رفع نگرانی‌های موجود در این زمینه، توقف چاپ پول و استقراض دولت از بانک مرکزی آن هم در شرایط وحشتناک کسری بودجه، کاهش التهاب تورم، توزیع گسترده کالاهای اساسی، توقف رانت ارز ۴۲۰۰ تومانی و توزیع مستقیم یارانه به مردم، رفع فوری مشکلات گروه‌های مردمی با اتکا به سفرهای استانی رئیس‌جمهور و دولتمردان، از بین بردن تنش‌های سیاسی با سایر ارکان نظام، چشم‌انداز روشنی را پیش رو تنظیم کرده بود، اگرچه به دلیل این حجم از مشکلات و جوان بودن تیم اداره‌کننده دولت، بروز برخی از ضعف‌ها، ناکارآمدی‌ها و آزمون و خطاها را اجتناب‌ناپذیر می‌نمود اقتصاد ایران در دوران ریاست جمهوری آیت‌الله رئیسی، موفقیت‌های بزرگی در حوزه‌های کلان مانند کنترل متغیرهای پولی، پایداری ساختار انرژی اعم از برق، گاز و آب، نهضت ملی مسکن و... به دست آورد. نتیجه این اقدامات، جهش شاخص‌های کلان اقتصادی است. اقتصاد ایران در دوران ریاست جمهوری آیت‌الله رئیسی، موفقیت‌های بزرگی در حوزه‌های کلان مانند کنترل متغیرهای پولی، پایداری ساختار انرژی اعم از برق، گاز و آب، نهضت ملی مسکن و... به دست آورد. همه این‌ها مرهون تلاش خستگی‌ناپذیر و بدون تعطیلی آیت‌الله رئیسی و دولت سیزدهم است. رئیسی در ایام کاری هفته به ارائه خدمت در مرکز می‌پرداخت و دو روز آخر هفته هم با سفرهای استانی، پای خدمات‌رسانی به مردم، رفع موانع و درد دل آنان بود. او در ایام نوروز هم، کار را تعطیل نمی‌کرد.

اما نکته بارز در جریان عملکرد دولت سیزدهم که نگرانی جدی دشمنان نظام را به همراه داشت، تغییر رویکردهایی دولت سیزدهم در مقایسه با دولت‌های گذشته بود به گونه‌ای که برخی شاخص‌های آن را در مقایسه با دولت‌های گذشته را می‌توان مظهر تحول دانست، نظیر:

کاهش رقابت‌های منفی و مناقشه‌انگیز در روابط بین قوا، خارج کردن جامعه از چشم‌انتظاری برای تصمیم‌گیری و اقدام دیگران و شرطی‌سازی شرایط کشور به تصمیمات بیگانگان، برجسته و عملی شدن برخی شعارهای انقلاب مانند فساد ستیزی، عدالت‌طلبی، پرهیز از اشرافی‌گری، حمایت از مستضعفان، استکبارستیزی و جوان‌گرایی در انتخاب مدیران و مسئولان، اگرچه ممکن است در مواردی اشتباه و خطا رخ داده باشد. اما به‌رغم آن، این دستاوردها و اصلاح رویکردها، در کنار حل تدریجی مشکلات کشور، حساسیت و کینه دشمنان ملت ایران را برانگیخت و سبب طراحی و اجرای یکی از پیچیده‌ترین فتنه‌ها علیه مردم ایران در پائیز سال ۱۴۰۱ شد.

عبور عزتمندانه از فتنه پائیز ۱۴۰۱

باروی کار آمدن دولت سیزدهم، دشمنی که تمام رشته‌های خود را در حال پنبه شدن می‌بیند، از تمام ظرفیت‌های خود «شبکه نفوذی‌ها»، «شبکه سلاطین صنفی و اقتصادی»، «شبکه حلقه‌های اجتماعی در اقصا و صنوف»، «شبکه گسترده و بی‌دروپیکر دنیای مجازی»، «شبکه جریان بازنده»، «جریان مروج سکولاریسم داخلی»، «امپراتوری رسانه‌ای دشمن»، «مراکز سایبری معاندین و محاربان و مخالفین خارج نشین» برای زمین زدن دولت انقلابی و ناکارآمدی نظام اسلامی و تحریک مردم علیه حاکمیت استفاده کرد. نقطه اوج آن فتنه پائیز سال ۱۴۰۱ بود.

روزهای پایانی تابستان سال ۱۴۰۱ کشور عزیزمان درگیر یکی از پیچیده‌ترین اشکال جنگ ترکیبی گردید که توسط دشمنان نظام اسلامی باهدف براندازی نظام اسلامی طراحی و به اجرا درآمده بود. آغاز این جنگ اگرچه با فوت دختری به نام مهسا امینی در یکی از مراکز پلیس امنیت تهران مصادف شد، اما زمانی که جبهه‌بندی مشترک قدرت‌های سلطه و مخالفان خارج نشین و معاندان داخلی در ورای این حادثه آشکار و کشور را بیش از چند ماه درگیر یکی از گسترده‌ترین چالش‌ها کرد، مشخص شد این حادثه تنها بهانه‌ای برای رونمایی و عملیاتی شدن یکی از پیچیده‌ترین و دقیق‌ترین توطئه‌های دشمنان انقلاب اسلامی علیه مردم ایران بود، دشمنانی که در طی بیش از چهار دهه از عمر انقلاب اسلامی، همه راه‌های ممکن برای فروپاشی نظام جمهوری اسلامی ایران را به

تجربه نشسته که مهم‌ترین آن تحمیل ۸ سال جنگ و طولانی‌ترین آن نیز اعمال بیش از چهار دهه تحریم اقتصادی بود که مقاطعی از تاریخ خود عنوان فلج‌کننده‌ترین تحریم‌ها را بر آن نهاده بودند، اما ملت ایران از تمام این توطئه‌ها و فتنه‌ها به رغم تحمل هزینه‌های سنگین انسانی و مادی پیروز بیرون آمده و البته هر یک را به فرصتی برای اعتلای انقلاب اسلامی تبدیل کرده است.

اما این شکست‌ها منجر به این نشد که دشمنان این ملت عقب‌نشینی کرده و استقلال و حاکمیت مردم ایران بر این سرزمین را بپذیرند و دست از توطئه افکنی‌های خود بردارند و شاهد شکوفایی نظام اسلامی در عرصه‌های علمی، صنعتی، دفاعی و... و گسترش نفوذ منطقه‌ای آن باشند. به همین دلیل بود بعد از روی کار آمدن دولت سیزدهم و احساس خطر نسبت به تأثیر عملکرد دولت در حل مشکلات و مسائل نظام با طراحی و اجرای یکی از پیچیده‌ترین توطئه‌هایی را که ممکن است علیه یک ملت و برای براندازی یک نظام سیاسی به اجرا درآورد، با بهره‌گیری از همه ظرفیت‌های دشمنان بیرونی و مخالفان داخلی نظام اسلامی و با اتکا به برخی از ضعف‌ها و چالش‌های داخلی، در روزهای پایانی تابستان سال ۱۴۰۱ و به بهانه فوت مهسا امینی این توطئه را به اجرا درآوردند و در طول چند ماه کشور را با چالش اساسی مواجه کردند.

حضرت آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) روز ۲۲ دی ماه ۱۴۰۱، در دیدار مداحان اهل بیت علیهم‌السلام با تبیین نقشه و محاسبات دشمن در این حوادث با تأکید بر اینکه: «من به عنوان یک ناظر، در دل خود به مهندسی خوب دشمن «آفرین» گفتم چرا که همه چیز را در جای خود و به اندازه فراهم کرده بود اما با وجود این نقشه که در کشورهای نیز اثرگذار است، موفق نشدند زیرا محاسبه آنها غلط بود»، به برخی از این خطاها اشاره و یادآور گردیدند: «آنها اشتباه کردند چرا که اراده و عزم جمهوری اسلامی از همه عوامل قدرت آنها قوی‌تر و راسخ‌تر بود.» معظم له در عین حال خاطر نشان کردند که: «محاسبات غلط دشمن نباید موجب غفلت ما شود، ما هم باید حواسمان باشد. این‌گونه نباشد که

دچار غفلت و غرور شویم و بگوییم قضا یا تمام شد. باید در میدان بمانیم و بدانیم عامل حفظ ملت، امید و وحدت ملی است.»

اولویت‌های اصلی دشمنان در این فتنه؛ تلاش برای مهار قدرت جمهوری اسلامی ایران بود، به ویژه اینکه در این دوران و با استقرار دولت سیزدهم کشور در حال قدرت یافتن و پیشرفت‌های جدی داخلی و حل مشکلات مردم بود. در این زمینه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در دیدار با دانش‌آموختگان و دانشجویان دانشگاه‌های افسری در روز ۱۱ مهر ۱۴۰۱ یادآور گردیدند که "مشکل غرب با ایران قوی، مستقل و پیشرفت‌کشور است".

مروری بر روند اغتشاشات بیانگر آن بود که این حرکت به دلایل ۱- فقدان رهبری؛ ۲- ضعف ایدئولوژیک و گفتمانی ۳- تراکم انسانی پایین در کانون‌های شورش و عدم حمایت مردمی ۴- فرار یا دستگیری لیدرهای آشوب، ۵- نقش بارز و برجسته بیگانگان در هدایت آن، رو به افول رفت، اما از آنجاکه دشمنان ملت ایران تنها راه باقی‌مانده برای تحمیل اراده خود بر مردم ایران را استمرار این روند می‌دانند لذا از ادامه فشارها و تداوم این جنگ در عرصه‌های مختلف کوتاه نیامده و با تلاش برای سوق دادن اعتراضات به سمت وسوی مسائل اقتصادی و معیشت مردم و تبدیل آن به اغتشاش و ناامنی، تشدید تحرکات بین‌المللی برای انزوای ایران و محکومیت ایران در نهادهای بین‌المللی و تلاش سازمان‌دهی شده برای عادی‌سازی کشف حجاب و برهنگی زنان و گسترش ناهنجاری‌های اخلاقی... و... اهتمام اصلی خود را در تداوم بحران و ناکارآمدسازی نظام گذاشته‌اند

سیاست خارجی دولت سیزدهم

سیاست خارجی دولت سیزدهم مبتنی بر گفتمان "انقلابی‌گرایی عمل‌گرا" یا "چندجانبه‌گرایی عدالت‌محور" و عناصر اصلی آن خنثی‌سازی و لغو تحریم، متوازن‌سازی روابط خارجی اقتصادی و سیاسی با اتکا به استراتژی نگاه به شرق و تعامل همسایگی بود. در عین حال مهم‌ترین خط سیاست خارجی دولت سیزدهم بر استراتژی "مقاومت" در منطقه متمرکز شد. انتخاب حسین امیرعبداللهیان به عنوان وزیر امور خارجه دولت سیزدهم با سال‌ها تجربه و فعالیت در حوزه منطقه و کشورهای حوزه خلیج فارس گویای این موضوع بود

دولت سیزدهم در این هزار روز، ضمن پایبندی به مبانی و اصول بنیادین انقلاب

اسلامی و نظام مقدس جمهوری اسلامی مندرج در قانون اساسی و دیگر اسناد بالادستی در جهت تداوم حفظ استقلال و امنیت کشور و تأمین اهداف و منافع ملی، در چارچوب اهداف تحول‌گرایان دولت خدمتگزار شهید رئیسی و با در نظر گرفتن اصل راهبردی عزت، حکمت و مصلحت، راهبرد «سیاست خارجی متوازن، دیپلماسی پویا و تعامل هوشمند» را مبنای برنامه‌ها و اقدامات خود قرارداد.

وزیر شهید امور خارجه در این مسیر با کنشگری فعال در راستای دیپلماسی پویا، اولویت‌هایی از جمله توسعه روابط با همسایگان، گسترش روابط با چین و روسیه، دیپلماسی فعال اقتصادی، تقویت دیپلماسی عمومی در راستای جهاد تبیین، حمایت از محور مقاومت، صیانت از حقوق برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای و تلاش در جهت رفع تحریم‌های ظالمانه، تقویت چندجانبه‌گرایی و مقابله با نظام سلطه، فعال‌سازی و بهره‌برداری از دیپلماسی پارلمانی، پیوستن به پیمان‌های بین‌المللی نظیر شانگهای و بریکس، صیانت از حقوق ایرانیان خارج از کشور و تقویت ارتباط آن‌ها با سرزمین مادری و نهایتاً بهینه‌سازی استفاده از سرمایه انسانی متعهد و متخصص در وزارت امور خارجه و تحول در ساختار سازمانی راطراحی و راهبری نمود. وزارت او در آغاز با چالش‌های متعددی از جمله ضرورت تأمین و تولید فوری واکسن کرونا، تحولات افغانستان، تداوم ناآرامی‌ها بین جمهوری آذربایجان و ارمنستان و دریافت مطالبات ارزی مواجه شد که با تلاش و مدیریت وی و سهمی که در امور گرفت کشور را از این مرحله پیش‌راند. او و سازمان تحت مدیریتش توانستند در حوزه دیپلماسی سران و سیاست همسایگی، تحولات چشمگیری را رقم بزنند.

انتخابات زودرس چهاردهم ریاست جمهوری

شهادت هشتمین رئیس‌جمهور نظام جمهوری اسلامی ایران حضرت آیت‌الله رئیسی در ۳۰ اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۳، برگزار ی انتخابات چهاردهمین دوره ریاست جمهوری را یک سال به جلو انداخت و به همین دلیل در مدتی کوتاه مسئولان امر باید مقدمات برگزاری انتخابات

ریاست جمهوری را در هشتم تیر ماه سال ۱۴۰۳ فراهم کنند.

نکته مهم در این عرصه آن است که عمر دولت آیت‌الله رئیسی اگر چه به سه سال نرسید و این دولت نتوانست به همه وعده‌های خود برای حل مسائل و مشکلات موجود کشور جامه عمل بپوشاند، اما تلاش‌های خالصانه ایشان و دولتمردان همکارشان با همکاری دیگر دستگاه‌های نظام در طی این مدت منشأ تحول اساسی در کشور گردید و سبب شد که بسیاری از ضعف‌ها و چالش‌های کشور مرتفع و باقی‌انها در مسیر اصلاح و بهبود قرار گیرد و کارنامه و تجربیات این دوران سرمایه و ذخیره‌ای برای تحقق اهداف و آرمانه‌ای نظام اسلامی در آینده باشد. شهید آیت‌الله رئیسی در مدت کوتاه ریاست جمهوری خود الگوی فراموش شده سیاست‌ورزی مومنانه را احیا کرد و به آن جان بخشید و نشان دادند که می‌توان فارغ از الگوهای تمامیت خواه با تکیه بر ولایت‌پذیری، ایمان و تقوا به اداره حکومت پرداخت و اتفاقاً موفق هم بود، الگویی که مخالفان بسیاری در داخل و خارج دارد. از تکنوکرات‌های مسلمان تا سینه‌چاکان لیبرالیسم در جریان‌های مطرح سیاسی کشور، هر کدام به نوعی با این الگوی سیاست‌ورزی مؤمنانه در تضاد هستند و طبعاً اجازه نخواهند داد طعم این الگو برای مردم ایران عادت شود، چراکه با تثبیت این شیوه و روش سیاست‌ورزی و حکمرانی دیگر جایی برای آنها در سپهر سیاسی ایران وجود نخواهد داشت. در مورد انتخابات باید به ۳ نکته اشاره کرد:

الف: مؤلفه‌ها و فرصت‌های مؤثر در حضور پرشورتر مردم در انتخابات

- ۱- قیام مردم ایران در پاسداشت این شهیدان، خود سرمایه‌ای برای تقویت وحدت و انسجام ملی و آماده شدن کشور برای برگزاری هرچه باشکوهتر انتخابات پیش‌رو برای انتخاب چهاردهمین رئیس‌جمهور کشور خواهد بود.
- ۲- تحولات منطقه‌ای و جهانی و تقویت قدرت بین‌المللی نظام اسلامی سبب شکل‌گیری پشتوانه محکمی برای دیپلماسی کشور در عرصه منطقه‌ای و جهانی و بسط و گسترش تفکر انقلاب اسلامی در منطقه و جهان شده است.
- ۳- بازتاب‌ها و پیامدهای عملیات وعده صادق و نقش آن در تقویت توان و قدرت بازدارندگی نظام اسلامی و تحول در معادلات منطقه‌ای و جهانی ارتقاء جایگاه ایران در جهان باعث تقویت وحدت و انسجام ملی در کشور شده که سرمایه مهمی برای

میان گروه‌ها و احزاب این جبهه در آستانه انتخابات هم بر میزان مشارکت اثر گذار است و هم در انتخاب نامزد مطلوب برای به عهده گرفتن مسئولیت اجرایی کشور ۳- بد اخلاقی‌ها و تخریب‌ها بین نیروهای جریان انقلابی و شکل‌گیری دوقطبی جریان فساد ستیز و عدالت خواه در جریان انتخابات مجلس چالش‌ها را به درون نیروهای جبهه انقلاب کشاند. و این چالش‌ها در آستانه انتخابات چهاردهم کماکان ادامه دارد.

۴- اثرپذیری افکار عمومی از عملیات روانی و جنگ شناختی دشمن که در آستانه انتخابات با تمرکز بر خط تحریم انتخابات شدت خواهد یافت

۵- انباشت‌های ذهنی نسبت به فساد کارگزاران و مسئولین در بخش‌هایی از جامعه و ناکافی دانستن روند مبارزه با مفاسد و پرونده‌های بسته نشده در این عرصه، و تشدید آن با اقدامات تخریبی نامردها در عرصه رقابت در آستانه انتخابات از آسیب‌های مهم انتخابات پیش روست

۶- ضعف ابزار و ادبیات اقناع ساز برای بیان دستاوردها در دستگاه‌های تبلیغی و رسانه‌ای نظام برای ایجاد امید و انگیزه مشارکت در مخاطب و خنثی سازی فضای روانی و رسانه‌ای ضد مشارکت، از ضعف‌های دیرینه نیروهای انقلابی است.

ج: بایسته‌های نیروهای انقلاب

فرصت‌ها و آسیب‌های مورد اشاره، انتخابات پیش رو را از اهمیت ویژه‌ای برخوردار کرده است، به ویژه آنکه انتخاب یک رئیس جمهور در تراز آیت‌الله رئیسی و اهتمام بر پیگیری و اجرای دولت سیزدهم می‌تواند تحقق دولت الگویی تراز اسلامی را فراهم کند. لازم است این امر چند نکته اساسی است:

۱- تاکید بر وحدت و انسجام ملی و پرهیز از طرح و بزرگنمایی اختلافات به ویژه در حوزه نیروهای انقلابی با تلاش برای رسیدن به نامزد مشترک

۲- تصویر سازی از اقدامات و دستاوردهای دولت سیزدهم در عرصه‌های ایجاد ثبات سیاسی، اقتصادی، روحیه جهادی، ولایتمداری و انقلابیگری

۳- برنامه ریزی برای مقابله با تهدیدها و رفع آسیب‌ها و عملیات روانی و جنگ شناختی دشمن

۴- اقناع سازی جامعه مبنی بر تاثیرگذاری رای آنها بر سرنوشت شان با برجسته سازی اقدامات میدانی مردم پایه رئیس جمهور شهید

۵- ارتقاء شناخت جامعه نسبت به جایگاه ولایت فقیه و کمک به افزایش آگاهی و شناخت جامعه از سیره سیاسی و عملی رهبر معظم انقلاب در روند هدایت کشور در مواجهه و عبور از چالشهای احتمالی که حادثه اخیر مصداق روشنی از آن است.

۶- تقویت باورهای دینی، معنوی، گرایش‌های انقلابی، حس میهنی، فرهنگ صبر، تاب‌آوری و مقاومت برای نیل به اهداف متعالی و قله‌های پیشرفت و عزت

۷- اصلاح ذهنیت عمومی نسبت به فساد سیستمی با توجه به مبارزه با مفاسد و تبعیض، به‌ویژه تبعیض‌های قانونی مثل حقوق‌های نجومی مدیران در شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و رشوه و ارتشاء و ویژه خواری و... توسط قوه قضائیه و مجریه در سالهای اخیر

۸- بسیج شخصیت‌های دینی، مذهبی، اساتید دانشگاه‌ها ائمه جمعه و جماعات و... برای اجرای طرح ملی جهاد تبیین و نهضت روشنگری فراگیر برای آحاد مردم و به‌ویژه جوانان برای حضور در انتخابات و انتخاب فردی ولایتمدار و توان‌مند برای ریاست جمهوری

تکلیف و ادبها

محمد حکیمی

سیره و اصول حکمرانی رئیس جمهور شهید

(نگاهی به سیره، شاخصه‌های رفتاری و الگوی حکمرانی آیت الله شهید سید ابراهیم رئیسی)

چکیده:

رهبر معظم انقلاب شهید آیت الله ریسی را رییس جمهور جامع الاطراف نامیدند که دلایل این موضوع را می توان در مواردی مانند زیست ایشان در یک خانواده از جنس مردم و چشیدن طعم فقر و محرومیت و استمرار این سبک زیستی حتی در دوره ریاست عالی ایشان بر دو قوه اصلی کشور، تلاش بر حرکت بر مشی ولی فقیه زمانه و پرهیز از خودشگفتی، خود برتر بینی و ...، تلاش برای ارتباط موثر از همه نیروهای حاضر در انقلاب و همه جریان های سیاسی، پرهیز از پیچیدگی و تکبر در مواجهه با مردم به عنوان ولی نعمتان جامعه، خدمت شبانه روزی به محرومین و مستضعفان به عنوان بر هم زنده سناریوی جریان تحریف مبنی بر سیاه نمایی و امیدسوزی از نظام اسلامی و تلاش برای حفظ وحدت و آرامش. موضوع دوم در تحلیل رفتار دولت زنده کردن امید در دل مردم و جامعه بود که رهبر معظم انقلاب در این زمینه می فرماید « به نظر من مهم ترین توفیق این دولت، زنده کردن امید و اعتماد در مردم است؛ این بزرگ ترین توفیق شما است. مجموع عملکرد دولت چه شخص رئیس جمهور محترم، چه مسئولان در بخش های مختلف، به مردم این احساس را داد که دولت وسط میدان است، مشغول کار است، دارد تلاش می کند و برای آنها خدمت می کند، می خواهد خدمت رسانی بکند؛ این کار، امید مردم را و اعتماد مردم را تا حدود زیادی احیا کرد.» (بیانات در دیدار با هیئت دولت، ۱۴۰۱/۰۶/۰۸)

امام علی (ع) در نامه ۵۳ نهج البلاغه ضوابط مردم داری و شرایط آن را با عباراتی مانند «تَفَرَّغْ لَهُمْ فِيهِ شَخْصَكَ»، «تَجَلِّسْ لَهُمْ مَجْلِسًا عَامًّا فَتَتَوَاضَعُ فِيهِ» و ... بر شمرده اند که می تواند نکته و شاخص مهمی برای تبیین مردم سالاری و مردم مداری آیت الله شهید ریسی باشد. پرچمدار شعارهای انقلابی، مسئولیت پذیری، معطل نگذاشتن جامعه و شرطی نکردن معیشت مردم و اقتصاد، رابطه هم افزا میان دولت و

سایر اجزای حاکمیت بدون تنش و زدودن رقابت‌های منفی، سرعت عمل دولت خدمتگزار و... از خصوصیات ممتاز آیت‌الله رئیسی و مجموعه تحت امر ایشان بود. آنچه از سیره و خصائل رئیس جمهور گفته و نوشته می‌شود باید بستری باشد برای الگوسازی جهت رئیس جمهور تراز خصوصاً در انتخابات تیرماه. از این جهت نخبگان و خواص جامعه خصوصاً جریان انقلابی در تسری این الگو به جامعه نقشی مهم و ذی‌قیمت دارند.

مقدمه

وقوع سانحه هوایی در منطقه کوهستانی شمال غرب کشور و شهادت آیت‌الله رئیسی و همراهانش ملت ایران را دغدغه‌رئیس جمهور مردمی و با کفایت، وزیر خارجه مجاهد و فعال، امام جمعه محبوب و معتبر تبریز، استاندار انقلابی و متدین آذربایجان شرقی و دیگر همراهانشان کرد. هرچند این حادثه تلخ و ناگوار بود اما بار دیگر بوی شهادت در کشور شهیدپرور ایران طنین افکند و موج اتحاد و همدلی را بر محور ارزشهای انقلاب شکل داد. این واقعه بار دیگر به جهان نشان داد که ملت ایران برای خدمتگزاری که جهادگونه و انقلابی وار برای حل مشکلات مردم از تمام وجود مایه می‌گذارد، سنگ تمام می‌گذارند. لذا رهبر حکیم انقلاب اسلامی فرمودند: «ملت ما الحمد لله ملت ایستاده و بیداری است و اعتماد و توکل ما نیز به خدای متعال زیاد است و ان شاء الله ملت ایران از این حادثه سود خواهد برد.» یک منفعت آن، تبلور همین اتحاد و همدلی است. اما منفعت حقیقی آنجاست که مولفه‌های توفیق رئیس جمهور شهید سرلوحه‌ای برای دولت‌های آینده قرار گیرد. در حقیقت ملت ایران عزادار رئیس جمهوری شدند که ویژگی‌های او معرفی مکتب حکمرانی در نظام ولایی، آن هم در منصب یک رئیس جمهور طراز انقلاب است. از این رو در این نگاره بر آنیم با تکیه بر منویات مقام معظم رهبری و توفیقاتی که رئیس جمهور شهید در این مدت کوتاه به دست آورد؛ مکتب رئیس جمهور طراز را به عنوان یک ملاک و معیار معرفی کنیم چرا که این مکتب می‌تواند شاخصه انتخاب رئیس جمهور اصلح در دوره‌های بعدی را در پیش روی همگان قرار دهد.

رئیس جمهور «جامع الاطراف»

رئیس جمهور یکی از مؤثرترین، و در دستگاه اجرایی مؤثرترین عنصر برای حل مسائل کشور است. در میان مسؤولان کشور، هیچ مسئولی به قدر رئیس جمهور در قانون اساسی ما امکانات و توانایی‌ها و عرصه‌ی عظیم خدمتگزاری ندارد. از این رومی طلبد شخصیتی در این جایگاه قرار گیرد که از جهات گوناگون ممتاز بوده و برتری او در حوزه‌های مختلف برای کشور راهگشا باشد.

۱- نگاهی به معنای عبارت «جامع الاطراف»

عبارت بی نظیری که مقام معظم رهبری در دیدار امیر قطر اظهار داشتند و رئیس جمهور فقید را «جامع الاطراف» معرفی کردند، وسعت معنایی گسترده‌ای دارد که ایشان راجع به هیچ یک از مقامات سیاسی کشور چنین عبارتی را به کار نبرده‌اند. جامع الاطراف در فرهنگ لغت به معنای آن چیزی است که در آن رعایت جوانب مختلف شده باشد به طوری که در هیچ قسمتی دچار سستی و اهمال نشده باشد. این لقب بیشتر به دانشمندان دوره‌های قدیم نسبت داده می‌شد که در واقع می‌خواستند همه فن حریف بودن، جامع معقول و منقول بودن آن را بیان کنند. اگر به ویژگی‌های مبرز رئیس جمهور شهید بنگریم از جمله ولایتمداری، اخلاق، اهل علم بودن، کاردان بودن، مدیر بودن و... اشاره به ابعاد مختلفی دارد که در واقع ترجمان جامع الاطراف بودن رئیس جمهور فقید است.

۲- ۱- چرایی «جامع الاطراف» بودن رئیس جمهور شهید

اگر بخواهیم با مرور سیره و مشی رئیس جمهور شهید آیت الله رئیسی به علل جامع الاطراف بودن ایشان اشاره‌ای کنیم می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

زیست ایشان در یک خانواده از جنس مردم و چشیدن طعم فقر و محرومیت و استمرار این سبک زیستی حتی در دوره ریاست عالی ایشان بر دو قوه اصلی کشور.

تلاش بر حرکت بر مشی ولی فقیه زمانه و پرهیز از خودشگفتی،

خود برترینی و... که آفات مسئولیت‌های کلان محسوب می‌شود. تلاش برای ارتباط موثر از همه نیروهای حاضر در انقلاب و همه جریان‌های سیاسی که نمودی از آن را در صحبت‌های مسئولین و شخصیت‌ها مهم جریان‌های سیاسی مختلف شاهد بودیم.

پرهیز از پیچیدگی و تکبر در مواجهه با مردم به عنوان ولی نعمتان جامعه. خدمت شبانه روزی به محرومین و مستضعفان به عنوان برهم‌زننده سناریوی جریان تحریف مبنی بر سیاه‌نمایی و امیدسوزی از نظام اسلامی.

تلاش برای حفظ وحدت و آرامش؛ چنانکه رئیس‌جمهور و دولت محل تزریق آرامش به کشور و تلاش برای حل مشکلات مردم باشد و نه به عنوان یک ضلع از تنش‌ها و کشمکش‌های سیاسی تعریف گردد.

لذا ویژگی جامع‌الاطراف بودن، طراز یک رییس‌جمهور انقلابی را به خوبی معرفی کرده و جایگاه یک رییس‌جمهور را به ما می‌شناساند.

زنده کردن امید و اعتماد در مردم

۲-۱- اهمیت امید در جامعه

موتور پیشران حرکت یک ملت، امید و دوری از یاس است؛ چنانچه در آیه ۸۷ سوره یوسف به سه اصل مهم پیرامون امید اشاره می‌کند:

۲-۱-۱- امید عنصر محرک برای تلاش و کوشش است و کمک می‌کند تا موانع از سر راه برداشته و مشکلات حل گردد.

۲-۱-۲- عنصر دوم برگرفته از این آیه که قابل تسری بر چهره‌ای مانند حضرت آیت‌الله رئیسی نیز بود این است که به تعبیر حجت‌الاسلام قرائتی براساس عبارت «لَا تَبْتَأَسُوا أَوْلِيَاءَ خُذُوا أَوْلِيَاءَ خُذُوا أَوْلِيَاءَ خُذُوا... إِلَّا الْقَوْمَ الْكَافِرُونَ» زیرا مایوس نمی‌شوند هم دیگران را از یأس باز می‌دارند.

۲-۱-۳- این امیدآفرینی و تلاش برای امیدزایی این است که افراد عالم و فاضلی مانند آیت‌الله شهید رئیسی می‌دانند که براساس نص الهی «یأس، نشانه‌ی کفر است. لَا يَبْتَأَسُ... إِلَّا الْقَوْمَ الْكَافِرُونَ» زیرا مایوس شده، در درون خود می‌گوید: قدرت خدا تمام شده است.

از این رو رهبر انقلاب ایمان و امید را به عنوان نرم‌افزار تحول و پیشرفت عنوان می‌کنند و تاکید کردند که برخی جریان‌ها در داخل و خارج برنامه ریزی می‌کنند

که مردم را ناامید کنند. ایشان در بیانات دیگر ناامید کردن مردم را، ایران ستیزی عنوان کردند.

۲-۲ بررسی آماری امید و نشاط در جامعه

تلاش بدخواهان آنگاه که در کنار مولفه‌هایی دیگر از جمله موج تلاش برای حل مشکلات مردم، خدمات رسانی، امنیت اجتماعی و روانی و... قرار بگیرد، نمی‌تواند تاثیر چشمگیری داشته باشد اما اگر این تلاشها در کنار شرایطی همچون رکود اقتصادی و التهابات اجتماعی قرار گیرد اثر خود را خواهد گذاشت. آمارهای جهانی حاکی از آن است که میزان «خوشحالی» در مردم، در مقطع خاصی شیب نزولی به خود گرفت. به گزارش "ourworldindata" نظرسنجی ارزش‌های یکپارچه از جامعه آماری خود در ایران این سوال را می‌پرسد که: «با در نظر گرفتن همه چیز، آیا می‌گویید خیلی خوشحال هستید؟ نسبتاً خوشحال هستید؟ خیلی خوشحال نیستید؟، یا اصلاً خوشحال نیستید؟» نهایتاً نمودار زیر در بازه سالهای ۲۰۰۵ تا ۲۰۲۲ را به صورت زیر ارائه می‌دهد:

تحلیل روزانه ۴۵

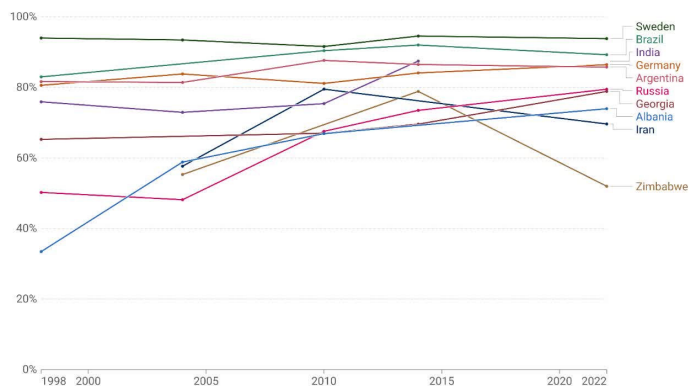
۴۱

خردادماه ۱۴۰۳
هفت‌زمنندگان اسلام

Share of people who say they are happy, 1998 to 2022

Share of people who respond they are 'very happy' or 'rather happy' to the question "Taking all things together, would you say you are ...?"

Our World
in Data

Data source: Integrated Values Surveys (2022)

OurWorldInData.org/happiness-and-life-satisfaction | CC BY

بر اساس این آمارها، آمار خوشحالی در ایران، وضعیت نگران کننده‌ای را اعلام می‌کند. در بررسی این مسئله نمی‌توان تاثیر دولت‌ها را نادیده گرفت. در دولت سیزدهم اقداماتی انجام گرفت که امید آفرین بود. کلید

واژه‌ای که توجه همه را جلب کرد این عبارت رهبر حکیم انقلاب بود که فرمودند: «به قله‌ها نزدیک شده ایم، امروز روز خسته شدن و ناامیدی نیست» ایشان در بیانات دیگر نیز فرمودند: «به نظر من مهم‌ترین توفیق این دولت، زنده کردن امید و اعتماد در مردم است؛ این بزرگ‌ترین توفیق شما است. مجموع عملکرد دولت چه شخص رئیس‌جمهور محترم، چه مسئولان در بخش‌های مختلف، به مردم این احساس را داد که دولت وسط میدان است، مشغول کار است، دارد تلاش می‌کند و برای آنها خدمت می‌کند، می‌خواهد خدمت‌رسانی بکند؛ این کار، امید مردم را و اعتماد مردم را تا حدود زیادی احیا کرد.» (بیانات در دیدار با هیئت دولت، ۱۴۰۱/۰۶/۰۸)

برای بررسی آماری این مسئله می‌توان به شاخص «درصد جمعیتی که با کم‌تر از دو دلار در روز زندگی می‌کنند» اشاره کرد که در واقع برای مقایسه استاندارد زندگی در کشورها استفاده می‌گردد.

درصد جمعیتی که با کمتر از دو دلار در روز زندگی می‌کنند (1384-1401)

سرد	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	1400	1401
کل کشور	0/76	0/61	0/87	0/88	0/94	0/68	0/30	0/08	0/12	0/26	0/25	0/27	0/27	0/51	0/49	0/79	0/72	0/41

آمارها حاکی از آن است که میزان این شاخص در سال اول دولت سیزدهم کاهش یافته است لذا خود این امر حاکی از سیر صعودی برای رسیدن به حد استاندارد زندگی است که می‌تواند بر نشاط و امید جامعه و همچنین توانمندسازی جامعه موثر باشد. البته باید خاطر نشان کرد که رهبر انقلاب مدال امیدآفرینی را پیشتر به حجت‌الاسلام رئیسی اهدا کرده بودند چنانچه در دیدار با رئیس و مسئولان قوه قضائیه در تیر ماه ۱۴۰۰ فرمودند: «حرکت جناب آقای رئیسی در قوه قضائیه مصداق همان چیزی بود که ما همیشه تکرار می‌کنیم یعنی «حرکت جهادی»؛ حرکت جهادی، یعنی جدی، شبانه‌روزی، پرتلاش، پُرانگیزه؛ یک حرکت این جوری بود، بحمدالله آثار خوبی هم داشت و مهم‌ترین اثر این حرکت همین بود که امید مردم به قوه قضائیه را زنده کرد.»

با توجه به آنچه گفته شد یکی از مولفه‌های مکتب رییس‌جمهور امیدآفرینی است. مولفه‌ای که جامعه ایرانی به آن نیاز دارد. مسئولی که نتواند امیدآفرینی کند، در طراز انقلاب نیست و نمی‌تواند رهرو آن شهید خدمتگزار باشد.

ارتباط با مردم

۱-۳ مردمی بودن در نامه ۵۳ نهج البلاغه

اسلام، یک مسئول طراز را مسئولی می‌داند که ارتباط مستمر و موثری با مردم داشته باشد. چنانکه امام علی (ع) در نامه ۵۳ نهج البلاغه به مالک اشتر می‌نویسد:

«وَأَجْعَلْ لِدَوَى الْحَاجَاتِ مِنْكَ قِسْمًا تَفْرَغُ لَهُمْ فِيهِ شَخْصَكَ وَتَجْلِسُ لَهُمْ مَجْلِسًا عَامًّا فَتَتَوَاضَعُ فِيهِ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَكَ وَتُقْعَدَ عَنْهُمْ جُنْدَكَ وَأَعْوَانَكَ مِنْ أَحْرَاسِكَ وَشُرَطِكَ حَتَّى يُكَلِّمَكَ مُتَكَلِّمُهُمْ غَيْرَ مُتَتَعِّعٍ فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) يَقُولُ فِي غَيْرِ مَوْطِنٍ: لَنْ تُقَدَّسَ أُمَّةٌ لَا يُؤْخَذُ لِلضَّعِيفِ فِيهَا حَقُّهُ مِنَ الْقَوِيِّ غَيْرَ مُتَتَعِّعٍ»

ترجمه: «برای ارباب رجوع وقتی مقرر کن که شخصاً به نیازهای آنها رسیدگی کنی؛ در یک مجلس عمومی و همگانی که برای آنها تشکیل می‌دهی بنشین، و برای خداوندی که تو را آفریده است تواضع کن [درها را بگشا] و مأموران و محافظان و لشکریان را از اطراف خود دور کن، تا هر کس می‌خواهد سخنی بگوید بدون ترس و لکنت زبان حرف‌های خود را با تو در میان نهد؛ چراکه من این سخن را بارها از رسول خدا (صلى الله عليه وآله) شنیدم که می‌فرمود: ملتی که حق ضعیفان را از زورمندان با صراحت نگیرد هرگز پاک و پاکیزه نمی‌شود.»

اساساً مسئولی که خود را از مردم نداند و بین مردم نباشد نمی‌تواند به خوبی درد و دغدغه آنها را به طور ملموس احساس کند. بر این اساس است که امامین انقلاب مشی خود را بر مردم داری بنا نهاده و به مناسبت‌های مختلف در بین مردم حاضر شده و از نزدیک با آنها ارتباط برقرار می‌کنند چنانکه در زلزله سرپل ذهاب رهبر عظیم‌الشان انقلاب، خود از نزدیک مشکلات زلزله‌زدگان را دیدند و با آنها صحبت کردند. این شیوه حکمرانی اسلامی است و مسئولی که این مشی را در پیش گیرد در طراز انقلاب خواهد بود. اگر در سیره آیت‌الله شهید رئیسی جستجویی نماییم می‌توان مصادیقی عینی برای نامه ۵۳ نهج البلاغه یافت:

۱-۲-۳ «تَفْرَغُ لَهُمْ فِيهِ شَخْصَكَ»

امام علی (ع) در این نامه به مالک اشتر می‌نویسد که «ای مالک برای آن‌انکه حاجتی دارند وقتی مقرر کن و شخصا به امور آنها رسیدگی کن» این شیوه حکمرانی برکات مختلفی دارد؛ اولاً شخص مسئول از نزدیک و از زبان خود مردم در جریان مشکلات قرار می‌گیرد؛ ثانیاً مردم احساس اطمینان قلبی پیدا می‌کنند که مسئول بلندپایه‌ای وجود دارد که حرف آنها را بشنود. در حقیقت یکی از رموز موفقیت جمهوری اسلامی ایران، خصوصاً در دهه شصت وجود همین ارتباط قلبی و رابطه صمیمی دولت و ملت بوده است. مولفه‌ای که دشمن آن را هدف گرفته و تلاش می‌کند رابطه دولت و ملت را، رابطه منفی معرفی کند. تلاش‌های خالصانه شهید آیت‌الله رئیسی، این رابطه را به شکل ملموسی تقویت کرد. وقتی رئیس‌جمهور شخصا وارد منطقه سیل زده می‌شود، وقتی مردمی که در اثر حمله سایبری به پمپ بنزین دچار مشکل شده اند اما رئیس‌جمهور را در میان خود می‌بینند، وقتی در حادثه آندوهناک متروپل شخصا رئیس‌جمهور حاضر می‌شود و دستورات لازم را می‌دهد همه اینها مویدی بر عملیاتی کردن این ویژگی نظام حکمرانی ولایی در مسلک رفتاری آیت‌الله شهید رئیسی بوده است.

۲-۲-۳ «تَجَلِّسُ لَهُمْ مَجْلِسًا عَامًّا فَتَتَوَاضَعُ فِيهِ»

در ادامه تبیین شاکله نظام حکمرانی ولایی، حضرت علی (ع) به مالک می‌فرماید: «در یک مجلس عمومی و همگانی که برای آنها تشکیل می‌دهی بنشین، و برای خداوندی که تو را آفریده است تواضع کن [درها را بگشا] و مأموران و محافظان و لشکریان را از اطراف خود دور کن، تا هر کس می‌خواهد سخنی بگوید بدون ترس و لکنت زبان حرف‌های خود را با تو در میان نهد.»

در مدت کوتاه ریاست جمهوری آیت‌الله رئیسی، شاهد صحنه‌هایی بودیم که حداقل در دهه گذشته نادر بود. حضور در مناطقی که به عنوان مناطق کم‌برخوردار در فضای عمومی جامعه محسوب می‌شود از جمله مواردی است که رئیس‌جمهور شهید شخصا به مشکلات آنها رسیدگی می‌فرمودند. حضور در میان سربازان در شب یلدا و یا حضور در جمع روستائیان از جمله آن روستایی که یک نفر از آنها اظهار داشت که تاکنون هیچ رئیس‌جمهوری به اینجا نیامده است؛ همه موید ارتباط مستقیم و چهره به چهره با اقشار مختلف مردمی است که خود حاکی از عمل نمودن به این فرمایش مولی‌الموحدین امام علی علیه‌السلام است.

نکته قابل توجه اینکه، سخن از «مشی مردم داری» است، یعنی آنکه طریقت و راه و رسم همیشگی او بر این منوال باشد. لذا مردم داری باید در رفتارهای شخص، در مراتب و مقاطع مختلف دیده شود. شهید آیت الله ربیسی زمانی که دادستان کرج بود، وضعیت اسکان جنگ زده ها را دید، آنقدر پیگیری کرد تا برایشان خانه فراهم کرد. لذا جنگ زده های آن روز خاطرات خوشی از این طلبه جوان داشتند. زمانی که ایشان ریاست سازمان بازرسی کل کشور را برعهده داشت، هر هفته «سه شنبه ها» ملاقات مردمی داشت، هر هفته حدود یکصد و پنجاه نفر از مردم مشکلاتشان را می گفتند و او تا جایی که می توانست به آنها رسیدگی می کرد. در ایام ریاست جمهوری نیز سفرهای استانی و ارتباط گیری او با مردم قابل ملاحظه بود تا جایی که رهبر انقلاب در این باره فرمودند «یک توفیق دیگری که شما پیدا کردید، این سفرهای استانی است؛ این خیلی حادثه درخشانی است، حادثه مهمی است. اینکه ۳۱ سفر در ۱۱ ماه انجام بگیرد به سرتاسر کشور، نقاط محروم، دورافتاده، صحنه های کم نظیری اتفاق بیفتد و دیده بشود از همدلی صادقانه با مردم و نظارت میدانی به مسائل گوناگون مردم، خیلی چیز مهمی است.» (بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت، ۱۴۰۱/۰۶/۰۸)

۳-۴ ماحصل مردم داری

خروجی این ارتباط گسترده با مردم، شناخت دقیق مشکلات مردمی است. لذا در سال اول دولت سیزدهم، در حالی که در نقاط مختلف شاهد تجمعات کارگران، معلمان و برخی اقشار دیگر بودیم، تلاش دولت معطوف به مشکلاتی می شود که به حد بحران رسیده و مردم با آن مواجه اند. تولید و واردات واکسن و سامان دادن به بحران کرونایی کشور، حل مشکلات کارخانجات و معادن از قبیل هپکو و هفت تپه، پرداخت معوقات پرستاران، حل مشکل آبی همدان و شهرکرد، تقویت نیروگاه ها و تامین برق کشور، اجرای طرح رتبه بندی معلمان و... نمونه ای از این بحران ها بود که توسط دولت سیزدهم در اولویت قرار گرفت و حل شد. مسئولی که با

مردم ارتباط مداوم دارد، درد مردم، درد او می شود از این رو آیت الله ریسی حاضر نبود اختلاف نظرها، در فضای جامعه منعکس شود و امنیت روانی مردم را به هم بزند. لذا طعنه ها را پاسخ ننمیداد و مشکلات نهادها را با گفتگو، تعامل و بررسی راهکارها حل می کرد تا آرامش ذهنی مردم حفظ شود. این ویژگی تنها از کسی بروز می کند که آشنا با دغدغه های مردم باشد و با آنها زندگی کند. نهایت آنکه تشییع باشکوه مردمی از شهدای خدمت، خود، گواه واضحی بر ارتباط همدلانه و صمیمی مردم و رییس جمهور شهید است.

سرعت عمل

زمانی که کشور دچار مشکلی می شود و یا بحرانی همچون بلایای طبیعی رخ می دهد آنچه که هم به حل بحران کمک می کند و امنیت روانی جامعه را تضمین می کند رسیدگی سریع و به هنگام است. یکی از ویژگی های ممتاز آیت الله ریسی و همکارانش رسیدگی سریع به مشکلات پیش آمده بود.

۴-۱- مصادیق سرعت عمل دولت خدمتگزار

۴-۱-۱- حمله سایبری به سامانه سوخت

بنزین یکی از مسائل مهم برای جامعه امروزی است لذا اختلال در مسئله سوخت، جامعه را دچار التهاب می کند. در ۴ آبان ۱۴۰۰ ساعت ۱۱ ظهر طی یک حمله سایبری توسط دشمن، سامانه سوخت پمپ بنزین ها دچار اختلال شد و بدین صورت سوخت رسانی به خودروها در سراسر کشور برای ساعاتی متوقف شد. در همین زمان اندک فوراً رئیس جمهور و وزیر نفت بین مردم آمدند و همین امر یک آرامش عمومی ایجاد کرد. سپس با اقدام سریع و هوشمندانه وزارت نفت در کمتر از نیم روز و تا پایان روز سه شنبه ۵۰ درصد جایگاه ها در سراسر کشور به صورت آفلاین وارد مدار شدند تا حداقل امکان عرضه بنزین به خودروها وجود داشته باشد. پس از آن تا ظهر روز چهارشنبه ۵ آبان ماه در کمتر از ۲۴ ساعت از وقوع حادثه، بیش از ۸۰ درصد جایگاه های سوخت وارد مدار عرضه بنزین آزاد شدند و فرآیند اتصال جایگاه ها به سامانه هوشمند سوخت نیز به طور موازی پیگیری شد. در نهایت نیز وزیر نفت از مردم عذر خواهی نمود. همین عملکرد و نیز حسن رفتار دولت باعث شد تا در آن مقطع کاربران فضای مجازی مقایسه ای بین این اتفاق با ماجرای آبان ماه ۹۸ انجام دهند.

نمونه دیگر نوع مواجهه دولت با حادثه متروپیل بود که وزیر کشور و معاون اقتصادی فوراً در آبادان حاضر شدند و دستورات لازم را جهت پیگیری مسئله و تسریع در آوار برداری صادر نمودند. یک هیات ۳ نفره نیز به دستور رئیس جمهور و معاون اول رئیس جمهور در محل حاضر شدند تا بررسی های لازم جهت برخورد با مقصرین انجام شود. رئیس جمهور خود نیز ۴ فرمان صادر کرد تا هم موضوع متروپیل بررسی شود و نیز ساختمان های دیگر که در وضعیت متروپیل قرار دارند شناسایی و از رخداد حوادث اینچنینی جلوگیری شود. به دنبال حوادث طبیعی که کشور به آن مبتلامی شود صندوق بیمه حوادث طبیعی ساختمان توسط دولت سیزدهم راه اندازی شد که تا کنون ۳۲۱۳۴۰۰۰ ساختمان را تحت پوشش قرار داده است.

۴-۲ سرعت عمل دولت سیزدهم در کلام رهبر انقلاب

مقام معظم رهبری اقدامات و پیگیری های دولت در این زمینه را یکی از توفیقات دولت عنوان می کنند و می فرمایند: «در قبال حوادث پیش بینی نشده مثل سیل، مثل حوادثی که اتفاق می افتد، این سرعت عمل خیلی چیز مهمی است. اینکه یک جایی زلزله بشود، سیل بیاید، بلافاصله مسئولان خودشان را برسانند آنجا و بالای سر کار بایستند و کار را سامان بدهند، این خیلی چیز بارزشی است. رئیس جمهور محترم از سفر خارجی برگشتند، بلافاصله رفتند کرمان سراغ سیل زده ها؛ یا وزیر محترم چند روز می رود بالای سر یک کاری می ایستد؛ اینها مهم است. این یکی از توفیقات شما است که نشان دهنده همدرد بودن دولت با مردم و در میدان بودن دولت است؛ این هم یک توفیق است.» (بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت با رهبر معظم انقلاب، ۱۴۰۱/۰۶/۰۸)

زدودن رقابت های منفی از روابط بین قوا

۵-۱ حافظه تاریخی

اولین قربانی اختلاف و روابط اختلاف آمیز میان قوا، مردم هستند. تا مادامی که مسئولین قوا همدل و همصدا، به دور از حواشی به حل

مشکلات مردم مشغول شوند و اگر اختلاف نظری پیش می‌آید با همان همدلی و تعامل آن را رفع کنند، مردم از این رابطه متعالی بهره مند خواهند شد و قطعا کشور نیز به سمت تعالی پیش خواهد رفت. حافظه تاریخی ملت، هنوز از وقایع یکشنبه سیاه و اختلافاتی که بین دولت دهم و مجلس نهم وجود داشت رنجور است. هرچند اختلاف نظر در میان بخش‌های مختلف، امری ناگزیر است اما این اختلافات نباید بالا بگیرد و به میان مردم برسد. این همان مشی آیت‌الله رئیسی بود. او بنا نداشت که اختلافات را به میان مردم بکشاند بلکه معتقد بود اگر اختلاف نظری هم وجود دارد باید با گفتگو و تعامل حل شود و نباید امنیت روانی مردم درگیر این مسائل شود.

۵-۲ آثار روابط هم‌افزایان قوا

به حکم «واعتصموا بحبل الله ولا تفرقوا» نظام ولایی بر این اصل استوار است که هم‌آحاد جامعه، بین خود اتحاد و همبستگی را حفظ کنند و هم در مدل حکمرانی آن، اتحاد و همدلی احساس شود. در واقع آنچه مانع پیشرفت کشور است روابط منفی میان قواست. فوکویاما در کتاب نظم و زوال سیاسی خود می‌گوید که آمریکا نسبت به انگلیس در رسیدن به دولت مدرن دچار عقب ماندگی شد. او علت را عدم هماهنگی و همصدایی قوا می‌داند.

۵-۲-۱ رابطه هم‌افزایان دولت و مجلس

در دولت سیزدهم سید ابراهیم رئیسی در سال اول مسئولیت خود تحت عنوان رئیس‌جمهور طی ۱۴ جلسه با مجمع نمایندگان هر استان به طور جداگانه دیدار داشت و به شنیدن و رسیدگی به نقطه نظرات هر کدام پرداخت و به این صورت از زبان نمایندگان مردم در جریان مشکلات هر استان قرار گرفت. ایشان ۹ بار در جلسات علنی مجلس برای موضوعات مختلفی اعم از تحلیف، دفاع از وزرای پیشنهادی، تقدیم لوایح بودجه و برنامه هفتم توسعه حضور داشته و مخبر معاون اول نیز در ۱۲ جلسه علنی و غیرعلنی مجلس شرکت کرده است. نتیجه این هم‌افزایی‌ها این بود که تا شهریور سال گذشته بیش از ۸۰ لایحه تقدیم مجلس شد که این لوایح نیز در صحن علنی پس از بررسی در کمیسیون‌های تخصصی با رای حداکثری نمایندگان اعلام وصول شد. از جمله لوایح و مصوباتی که در دولت در نتیجه این هم‌افزایی، می‌توان اشاره کرد:

- لایحه الحاق موادی به قانون ساماندهی صنعت خودرو که مربوط به واردات خودروهای کارکرده است؛

- لایحه ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی و کوله‌بری و ایجاد اشتغال پایدار برای مرزنیسان؛

لایحه الحاق دولت به سازمان همکاری شانگهای؛

- لایحه اصلاح قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی؛

- مصوبه مربوط به نحوه صدور مجوز انواع کسب و کارها در درگاه ملی صدور مجوزها و...

۵-۲-۲ رابطه هم افزایی دولت و قوه قضائیه

این تعامل و هم افزایی بین دولت و قوه قضائیه نیز بزرگات موثری داشت. یکی از دستاوردها و ویژگی‌های دولت سیزدهم سفرهای استانی و مواجه مستقیم با مردم بود که طی این سفرها پروژه و طرح‌های عظیمی کلید و برخی از آنها که نیمه کاره بودند با جدیت پیگیری شد، برخی از این طرح‌ها مانند احیای تولیدی و کارخانه‌ها نیازمند حکم قضایی بود که در اینجا تعامل بیش از پیش دولت و قوه قضائیه راهگشا بود. به عنوان نمونه آزادسازی نوار ساحلی دریا همواره از دغدغه‌های جدی ساکنان این نواحی بوده که با همکاری دستگاه قضا و دولت سیزدهم به نتیجه رسید؛ رئیس دستگاه قضا ۲۷ دی ماه موضوع آزادسازی سواحل را ابلاغ کرد و پس از آن در بهمن ماه همان سال با سفر رئیس جمهور و اعضای هیات دولت این مسئله با جدیت پیگیری و در دستور کار قرار گرفت و دستگاه‌های اجرایی با سرعت آزادسازی را آغاز کردند.

۵-۳ لزوم مراقبت و حفظ این دستاورد

نمونه تعامل قوا و پرهیز از رقابت‌های منفی می‌تواند یک الگوی عملی در تعریف مکتب رییس جمهور طراز باشد. رهبر معظم انقلاب در بیاناتی خطاب به دولت سیزدهم به این مهم اشاره کردند و فرمودند: «توفیق دیگر، زدودن رقابت‌های منفی از روابط بین قوا است؛ به نظر من این یکی از مسائل مهم است. اینکه دولت، مجلس و قوه قضائیه دائماً با

هم مناقشه داشته باشند و حرف و گفت و گله و شکایت داشته باشند، چیز بدی است، ذهن مردم را آشفته می‌کند. امروز احساس می‌شود که یک توافقی، یک همدلی‌ای وجود دارد. البته این بخش، این کار، از جمله چیزهایی است که هم دولت، هم مجلس، باید مراقبش باشند، باید حفظش کنند؛ این شکننده است. این از جمله چیزهایی است که خیلی در اختیار شما نیست، به تنهایی در اختیار شما یا مجلس نیست؛ افراد می‌آیند وسط و غوغاسازی و فتنه‌سازی می‌کنند. باید سعی کنید این همدلی را، همفکری را حفظ کنید؛ هم دولت مواظب باشد، هم مجلس مواظب باشد، هم قوه قضائیه مواظب باشد؛ باید مراقبت کنید.» (همان)

معطل نگذاشتن جامعه

نمی‌توان مدل حکمرانی را ارائه کرد که در آن به ارتباط با کشورها و دولت‌ها توجه نشود. لذا ارتباط با جامعه بین الملل یکی از مولفه‌های اصلی در نظام ولایی است. اما آنچه که مهم است، این است که دولت، مردم را چشم انتظار لطف دیگران نگذارد. با اتکا به ظرفیت‌های درون جامعه و نیز روابط حسنه با سایر کشورها، به دنبال حل مسائل کشور باشد.

در دولت سیزدهم اقدامات مهم و گاهایی نظیری در عرصه روابط بین الملل و سیاست خارجه از قبیل عضویت ایران در شانگهای و بریکس انجام شد. علاوه بر آن روابط کشور با همسایگان بهبود یافت. روابط دیپلماتیک با تعدادی از همسایگان عرب و آفریقایی از سر گرفته شد. همچنین بهبود روابط با عربستان سعودی یکی از دستاوردهای دولت در این زمینه بود که در حقیقت دیدار حسین امیرعبداللہیان، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با محمد بن سلمان ولیعهد و نخست وزیر عربستان بالاترین درجه از ارتقای روابط بعد از هفت سال قطع رابطه دو کشور بود. از طرفی دیگر بهبود روابط با کشورهایی همچون چین و روسیه دستاوردهای مختلفی را برای ما به ارمغان آورد از جمله آنکه مبادلات تجاری بین مسکو و پکن با تهران به بالاترین سطح خود رسید. اکنون با این ملاحظات، وقتی به رویکرد حکمرانی دولت سیزدهم می‌نگریم علاوه بر اینکه تلاش نمود تا فضای اقتصادی شرطی نشده و به محیط بین الملل و موضوعات سیاست خارجی گره نخورد؛ در عین حال مسائل داخلی کشور را به موازات ارتباطات خارجی پیگیری می‌کند. اساساً آن ملاکی که برای رئیس جمهور طراز مد نظر

است آن است که ارزشهای کشور و توجه به توان داخلی را فدای ارتباطات خارجی با چند کشور خاص نکند.

رهبر حکیم انقلاب در خصوص این مولفه در دولت آیت الله شهید رئیسی می‌فرماید: «(این دولت) جامعه را از حالت چشم‌انتظاری و نگاه به بیرون خارج کرد. از این حالت که همیشه منتظر باشیم ببینیم دیگران درباره ما چه می‌گویند، چه تصمیم می‌گیرند، چه کار می‌خواهند بکنند خارج شده؛ به ظرفیت‌های داخل کشور اهمیت داده شده، روی آنها تکیه شده، کار دارد می‌شود. اینکه حالا باید حتما با فلان کشور ارتباط برقرار کنیم تا مشکلاتمان حل بشود یا فلان گره باید از فلان جا باز بشود تا مشکلات ما حل بشود، این خیلی برای کشور مضر است؛ این شرطی کردن حوادث کشور و در انتظار دیگران نگه داشتن، چیز بدی است که این الحمدلله در دولت شما به میزان زیادی کاسته شده.» (بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیئت دولت با رهبر معظم انقلاب، ۱۴۰۱/۰۶/۰۸)

مسئولیت‌پذیری

مکتب رئیس‌جمهور طراز انقلاب ایجاب می‌کند شعارها، وعده‌ها و اعمال او بر اساس واقعیات و به دور از فرافکنی باشد. بر اساس منویات رهبر فرزانه انقلاب، حتی آنجا که دولت ببیند که نمی‌تواند شعار خود را عملیاتی کند باید مسئولیت‌پذیر باشد و خطای خود را بپذیرد و از مردم عذر خواهی کند؛ تا آنجایی که می‌تواند نیز باید تلاش کند و به مردم خدمت کند و فرافکنی نکند. معظم له در این خصوص می‌فرماید: «این دولت از فرافکنی و بهانه‌تراشی احتراز کرده و مسئولیت‌پذیر بوده. ما در این مدت از مسئولان محترم دولتی نشنفتیم که بگویند: «نمی‌گذارند کار کنیم، اختیار نداریم، اختیارات دست ما نیست»؛ از این حرف‌ها نشنفتیم از شما. مسئولیت‌پذیری خیلی چیز خوبی است؛ می‌گوید «ما هستیم، باید کار کنیم و کار هم می‌کنیم»؛ این نقطه مثبت بسیار مهمی است.» (بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیئت دولت، ۱۴۰۱/۰۶/۰۸)

پرچمدار شعارهای انقلابی

شعارها، صرفاً یک سری کلمات برای ایجاد هیجانانگیز در جوامع نیستند؛ بلکه شعار، خط مشی یک جریان را معرفی می‌کند. زنده ماندن شعارهای یک ملت، به حیات آن ملت کمک می‌کند. در حقیقت در جهان انقلاب‌های مختلفی رخ داده است اما کدام انقلاب‌ها توانسته‌اند همان شعارهای اولیه خود را حفظ کنند؟ انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی در حالی به وقوع پیوست که اکنون همان شعارها و ارزش‌ها توسط جانشین بر حق ایشان امام خامنه‌ای با قوت پیگیری می‌شود. در واقع حرکت بر مدار شعارهای انقلاب که برگرفته از ارزشهای اسلام است، باعث بالندگی، رشد و حرکت کشور می‌شود. در واقع هرگاه مسئولین کشور راه استقلال، توجه به نیازمندان، ساده زیستی و... را درپیش گرفتند، موفقیت‌هایی را نیز رقم زدند اما آنجا که شعارهای انقلاب را کنار گذاشتند دچار انحراف شدند. رهبر حکیم انقلاب اسلامی خطاب به دولت سیزدهم می‌فرماید: «برجسته شدن شعارهای انقلاب، شعارهای اسلام، مثل عدالت طلبی، مثل پرهیز از اشرافی‌گری، حمایت از مستضعفان، استکبارستیزی که اینها شعارهای اصلی انقلاب است؛ اینها در زبانها برجسته‌تر شده، واضح‌تر شده، و این خیلی چیز خوبی است؛ اینها را ادامه دهید. این توفیقات را سعی کنید ادامه دهید.» (همان) معظم له در بیاناتی دیگر فرمودند: «آقای رئیسی از همان ابتدا که وارد تبلیغات انتخابات شد، بر روی شعارهای انقلاب و سخنان امام تکیه کرد و همه دنیا ایشان را به عنوان رئیس جمهور انقلاب می‌شناختند.» (گزیده‌ای از بیانات در منزل رئیس جمهور شهید آیت‌الله رئیسی، ۱۴۰۳/۰۳/۰۲) لذا همین امر یک شاخص مهم برای ارزیابی رییس جمهور طراز است.

سخن پایانی

یقین آنکه ملت ایران، به دنبال تشکیل دولت قوی و خدمتگزار است. دولت قدرتمندی که بتواند مشکلات مردم را حل کند. در مقابل پوشیده نیست که دستهایی در کار است که اولاً مردم در انتخابات شرکت نکنند اما اگر شرکت کردند لااقل انتخاب درستی نداشته باشند. از این رو این مسئله اهمیت دارد که چگونه فردی اصلح را برگزینیم که بتواند یک دولت قوی را تشکیل دهد و کشور را به سمت نقطه تعالی حرکت دهد؟ پاسخ آنکه انقلاب اسلامی که برآمده از آموزه‌های اسلام

ناب است، مکتب حکمرانی ولایی را با ذکر مختصات آن در مقابل امت اسلامی قرار داده است. تاریخ در برهه‌های مختلف برگ زرینی از خود را به نمایش می‌گذارد و یکی از نیکان روزگار در زیر آسمان آبی تبدیل به مصداق عملی مکتب حکمرانی ولایی می‌شود. آنچه دیگران در مقام نظر و اندیشه شنیده‌اند توسط همین بندگان نیک خداوند در مقام عمل در مقابل دیده‌همگان قرار می‌گیرد. در دوران نظام شاهنشاهی چه کسی تصور می‌کرد که نظامی اسلامی شکل بگیرد و قدرت‌های دنیا در مقابلش کرنش کنند؟ اما این واقعیت که در حقیقت استمرار حرکت انبیاست توسط عبد صالح خدا امام خمینی به جهانیان نشان داده می‌شود. بعد از دفاع مقدس چه کسی فکر می‌کرد که یک سردار بتواند تا آن حد آمریکا را به ستوه درآورد که شخص رییس جمهور آمریکا برای شهادتش دست به جنایت بزند؟ اما مکتبی از مکاتب الهی توسط سردار سلیمانی جلوه‌گر می‌شود. اکنون در این برهه نیز ما شاهد برگ زرینی دیگر بودیم که معیار و شاخص یک رییس جمهور طراز، در مکتب نظام حکمرانی ولایی را در مقام عمل به تصویر کشید. در واقع توفیقات رییس جمهور شهید، آیت‌الله ریسی برای ملت ایران تبدیل به یک شاخص عینی شد. ملت ایران به چشم خود دید که خدمتگزار شایسته به دنبال رقابت‌های منفی با سایر قوا نیست؛ به دنبال حاشیه‌پردازی و فرافکنی نیست؛ دغدغه‌اش احیای امید در جامعه است. بنابراین در این نگاره سعی شد گزیده‌ای از توفیقات دولت سیزدهم عنوان گردد تا به عنوان شاخص پیش‌رو، ملاک ارزیابی برای نامزدهای دولت چهاردهم گردد. امید آنکه افرادی در منصب ریاست جمهوری قرار بگیرند که احیاگر راه شهیدان جمهور رجایی و ریسی شوند.

تکلیف و ادبها

فرهاد کوچکزاده

خدمت تا پای جان

(نگاهی تبیینی به کارنامه ۳۳ ماهه خدمت مخلصانه شهید آیت الله رئیسی و شهادت ایشان)

چکیده:

جهاد یک معنای عام در نصوص دینی ما دارد لذا رهبر معظم انقلاب می‌فرماید: «جهاد یعنی مبارزه؛ مبارزه در همین اصطلاح متعارف فارسی امروز ما. مبارزه انواع و اقسامی دارد: مبارزه‌ی علمی داریم، مبارزه‌ی مطبوعاتی داریم، مبارزه‌ی سیاسی داریم، مبارزه‌ی اقتصادی داریم، مبارزه‌ی نظامی داریم، مبارزه‌ی آشکار داریم، مبارزه‌ی پنهان داریم.» (بیانات رهبر معظم انقلاب، ۱۳۷۰/۰۳/۲۸) بر این اساس است که عبارت قرآنی «وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ» یک معنای عام دارد و به هر کسی که در راه خدمت برای مردم بکوشد نیز اطلاق می‌گردد.

مهمترین دستاوردهای حضور شهید آیت‌الله رئیسی در سیستم قضایی کشور عبارتند از: بازدیدهای استانی از دادگستری‌ها و دادگاه‌ها و برخورد نزدیک با مشکلات قضایی مردم، برخورد با دانه‌درشت‌های اقتصادی، آغاز اصلاح ساختار قوه قضاییه، گفت‌وگوی رودررو با مردم، تقلیل ۶۳ حساب قوه قضاییه به ۵ حساب، برخورد با فساد درون قوه قضاییه، برخورد با واگذاری‌های بی‌ضابطه مجتمع هفت تپه و کشت و صنعت مغان، ماشین‌سازی تبریز، کارخانه رشت الکتریک و نیز احیای فعالیت بیش از دو هزار کارخانه. رهبر معظم انقلاب در خصوص فعالیت‌های ایشان در قوه قضاییه می‌فرماید: «حرکت جناب آقای رئیسی در قوه‌ی قضاییه مصداق همان چیزی بود که ما همیشه تکرار می‌کنیم یعنی «حرکت جهادی»؛ حرکت جهادی، یعنی جدی، شبانه‌روزی، پرتلاش، پُرانگیزه.»

آیت‌الله رئیسی در کمتر از ۳ سال ریاست قوه مجریه خدمات و اقدامات زیادی برای ملت ایران به انجام رساندند از جمله این خدمات جبران‌کسری بودجه، کاهش نقدینگی، رشد اقتصادی ۷ برابر دولت قبلی، کاهش نرخ تورم، کمترین نرخ بیکاری در حداقل دو دهه اخیر، تحول در نظام مالیاتی، رشد تجارت خارجی و صادرات غیرنفتی، رشد

تولید و صادرات نفت، بیشترین سرمایه‌گذاری خارجی واقعی در ۱۶ سال اخیر، احیای ۸۷۷۰ واحد تولیدی، اصلاح رویکردها در سیاست خارجی و... می‌باشد. خدمات آیت‌الله شهید دکتر رئیسی در دولت مورد تمجید و تحسین رهبر انقلاب قرار گرفت و ایشان فرمودند: «یعنی آنچه تا امروز در این دو سالی که این دولت بر سر کار بوده از عملکرد دولت مشاهده کرده‌ایم، مستوجب این است که ما تقدیر کنیم و تمجید کنیم از دولت.»

زندگی مردان بزرگ صرفاً محدود به حیات مادی آن‌ها نیست و پس از شهادت نیز آثار آن پابرجا خواهد بود. نمونه مهم این امر را در شهادت شهید رجایی می‌توان جست که نخست وزیری ایشان در یک بازه زمانی کمتر از یک سال و ریاست جمهوری ایشان در یک بازه کمتر از یک ماه بود ولی امروزه به عنوان سمبل و نماد دولت مردمی تلقی می‌گردد. چنین حیات مانند حیات شهید سلیمانی را می‌توان حیات طیبه‌ای نامید که پس از شهادت نیز آثار آن مشهود و عیان است. بر همین اساس می‌توان باور داشت و تلاش نمود تا زندگی اخروی شهید دکتر آیت‌الله رئیسی برای جامعه ایرانی و انقلاب اسلامی چنین ثمره‌ای داشته باشد. شهادت ایشان می‌تواند مأمونی برای بازگشت وحدت و انسجام سیاسی به احزاب و جریانات کشور، افزایش مشارکت خصوصاً در انتخابات پیش رو... باشد.

مقدمه:

مؤمنین رفتن از کره خاکی به سوی محبوب را مطلوب خود می‌دانند. ملتی که هجرت به سوی خدا و شهادت را فوز عظیم می‌داند، با تقدیم شهید، در عین حال که متأثر می‌شود، لکن چون توجهش به خداست، با رفتن اشخاص هیچ سستی به خود راه نمی‌دهد. شهید آیت‌الله رئیسی بعد از شهادت سردار سلیمانی فرمودند: «حاج قاسم عزیز به قاسم ابن الحسن سوگند، سلاحی که تو برافراستی هرگز بر زمین نخواهد ماند، حاج قاسم بدان، قاسم‌هایی در این عالم به نام تو و به یاد مکتب تو پرورش خواهند یافت که هر کدام در این میدان یک حاج قاسم انشاالله خواهند بود.»

آیت‌الله رئیسی کمتر از ۳ سال ریاست قوه اجراییه نظام جمهوری اسلامی ایران را بر عهده داشت و در این مدت خدمات شایسته و قابل توجهی را به ملت ایران ارائه

دادند. آیت‌الله رئیسی خستگی نمی‌شناخت و در اثنای خدمت‌رسانی به فیض شهادت نائل آمد. در متن حاضر که با روش تحلیلی-توصیفی نگاشته شده است، تلاش می‌شود تحلیل جامع و متقن از دستاوردهای دولت انقلابی ارائه گردد.

چرا شهید رئیسی

رهبر معظم انقلاب در پیامشان پیرامون عروج آیت‌الله شهید دکتر رئیسی فرمودند: «با اندوه و تأسف فراوان خبر تلخ درگذشت شهادت گونه‌ی عالم مجاهد، رئیس‌جمهور مردمی و با کفایت و پرتلاش، خادم‌الرضا علیه‌السلام جناب حجت‌الاسلام والمسلمین آقای حاج سید ابراهیم رئیسی و همراهان گرامی ایشان رضوان‌الله‌علیهم را دریافت کردم.» با اطلاق شهادت پرستی که در اذهان برخی مخاطبان پدید می‌آید این است که آیا اطلاق عنوان شهید بر افرادی مانند آیت‌الله رئیسی صرفاً از حیث ساختاری و اداری است یا مبنای فقهی و دینی دارد؟ در این پرسش‌ها گاه با این موضوع مواجه می‌شویم که اطلاق نام شهید باید بر مجاهد در نبرد با دشمن باشد در حالی که در چنین سوانحی این موضوع اتفاق نیفتاده است. برای پاسخ به این نکته باید دواصل را مد نظر داشت:

نکته اول اینکه جهاد یک معنای عام و یک معنای خاص دارد. معنای خاص آن در مبارزه با دشمن است ولی معنای عام آن را می‌توان در این بخش از بیانات رهبر معظم انقلاب جست که می‌فرمایند: «جهاد یعنی مبارزه؛ مبارزه در همین اصطلاح متعارف فارسی امروز ما. مبارزه انواع و اقسامی دارد: مبارزه‌ی علمی داریم، مبارزه‌ی مطبوعاتی داریم، مبارزه‌ی سیاسی داریم، مبارزه‌ی اقتصادی داریم، مبارزه‌ی نظامی داریم، مبارزه‌ی آشکار داریم، مبارزه‌ی پنهان داریم.» (بیانات رهبر معظم انقلاب، ۱۳۷۰/۰۳/۲۸) بر همین اساس ایشان در سال ۶۸ عرصه دفاع را بسیط‌تر نموده و فرمودند: «دفاع از اسلام به دفاع از میهن اسلامی ختم نمی‌شود. مادر همه‌ی مرزهای اسلام با کفر آماده دفاع و مجاهد تیم. البته میدان چنین جهادی وسیع‌تر و میدان داران آن رجال سیاسی و علمی، فرهنگی

و هنری هستند که همواره باید آماده دفاع از اسلام باشند. (بیانات رهبری در دیدار با ائمه جمعه، ۱۳۶۸/۰۴/۰۴)

نکته دوم اینکه در قرآن به عنوان نص اصلی مسلمانان بر این نکته تأکید شده است که برخی اعمال می تواند ثوابی هم سطح شهادت داشته باشد و بر آن شهادت اطلاق گردد. برای مثال در قرآن حکیم می خوانیم: «وَمَنْ يُخْرِجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ» و هرگاه کسی از خانه خویش برای هجرت به سوی خدا و رسول بیرون آید و در سفر، مرگ وی فرا رسد اجر و ثواب چنین کسی بر خداست. «همه تفاسیر بر این نکته تأکید دارند که:

اولاً «وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ» انحصار زمانی ندارد به این معنا که منحصر به مهاجرین و مهاجرت در زمان پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم که از اوطان خود به مدینه آمدند نمی شود چنانچه فرزند زراره در دیدار با امام موسی کاظم (ع) با این بیان امام مواجه شد که فرمودند «اَنتی لارجوان یكون زرارۃ ممن قال الله فیهم وَ مَنْ يُخْرِجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ.»

ثانیاً این امر انحصار موضوعی نیز ندارد و صرفاً بر یک موضوع اطلاق نمی شود. برای مثال برای تحصیل، فرار از گناه و پرهیز از معصیت و ... اجر مجاهدت قرار داده شده است. در برخی احادیث کمک به خلق الله و رفع مشکلات آن ها هم سطح و هم وزن مجاهدت در جبهه جنگ با دشمن تلقی گردیده است. چنانکه رسول الله (صلی الله علیه و آله) در این موضوع می فرمایند: «مَنْ مَشَى فِي عَوْنِ أَخِيهِ وَ مَنَعَتْهُ فَلَهُ ثَوَابُ الْمُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.» «کسی که برای کمک به برادر خود و سود رساندن به او اقدام کند، پاداش مجاهدان در راه خدا به او داده خواهد شد.»^۱ سفر آخر آیت الله رئیسی با دو هدف برجسته انجام شد؛ هدف اول خدمت به مناطق محروم و مستضعفین جامعه به عنوان صاحبان اصلی انقلاب اسلامی؛ هدف دوم این سفر فعال سازی دیپلماسی اقتصادی با همسایگان بود که در شرایط فعلی کشور یک جهاد محسوب می گردد.

زندگی مجاهدانه شهید آیت الله رئیسی

آیت الله سید ابراهیم رئیسی در آذرماه سال ۱۳۳۹ هجری شمسی در خانواده‌ای روحانی در شهر مشهد و در محله نوغان دیده به جهان گشود. پدر ایشان حجت الاسلام سید حاجی رئیس الساداتی و همچنین مادر وی سیده عصمت خداداد حسینی از سلاله سادات حسینی و نسبت اش از هر دو طرف به حضرت زید بن علی بن الحسین (ع) می‌رسد. دکتر رئیسی در ۵ سالگی پدر خود را از دست داد. ایشان تحصیلات ابتدایی را در مدرسه جوادیه گذرانده و تحصیل در علوم حوزوی را در مدرسه نواب و سپس در مدرسه آیت الله موسوی نژاد شروع کرد. در سال ۱۳۵۴ جهت ادامه تحصیل به حوزه علمیه قم و مدرسه آیت الله بروجردی رفت و مدتی نیز در مدرسه‌ای که با مدیریت آیت الله پسندیده تحت نظر امام خمینی (ره) اداره می‌شد، تحصیل نمود.

در پی اهانت به امام خمینی (ره) در روزنامه اطلاعات در ۱۷ دی ماه سال ۱۳۵۶ و آغاز حرکت‌های مردمی، دکتر رئیسی در اجتماعات اعتراضی که مبدأ اغلب آن‌ها مدرسه آیت الله بروجردی (مدرسه خان) بود، شرکت داشت و در قالب هسته‌ای از طلاب انقلابی فعالیت می‌نمود. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، وی در دوره تربیتی خاصی که مرحوم شهید بهشتی جهت کادرسازی برای تأمین نیازهای مدیریتی نظام اسلامی برگزار کرده بود، شرکت کرد و به دنبال شورش‌های مارکسیستی و ایجاد مشکلات متنوع در مسجد سلیمان، به همراه گروهی از طلاب در قالب فعالیت‌های فرهنگی به آن منطقه رفت. در ادامه به بخشی از سوابق مسئولیتی شهید آیت الله رئیسی در جمهوری اسلامی ایران اشاره می‌کنیم:

- دادیاری شهرستان کرج.

- دادستان کرج.

- دادستان شهر همدان.

- جانشین دادستان انقلاب تهران.

- دادستان تهران.

- ریاست سازمان بازرسی کل کشور.
- معاون اول قوه قضائیه.
- دادستان کل کشور.
- دادستان ویژه روحانیت.
- عضو شورای مرکزی جامعه روحانیت.
- تولیت آستان قدس رضوی.
- ریاست قوه قضائیه.
- ریاست جمهوری ایران.
- عضویت در مجمع تشخیص مصلحت نظام به عنوان عضو حقیقی و حقوقی.
- عضویت در دوره های چهارم و پنجم مجلس خبرگان رهبری از حوزه انتخابیه خراسان جنوبی.
- اولین دبیر ستاد احیای امر به معروف و نهی از منکر کشور.
- مهم ترین خدمات آیت الله رئیسی در قوه قضائیه و قوه مجریه:
- در ادامه به بخشی از خدمات آیت الله رئیسی در قوه قضائیه و قوه مجریه اشاره خواهد شد:

۱- مهم ترین خدمات آیت الله رئیسی در قوه قضائیه:

شهید آیت الله رئیسی در ۱۶ اسفند سال ۱۳۹۷ با حکم رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی) به ریاست قوه قضائیه منصوب شدند. عملکرد دستگاه قضا در دوران ریاست جناب آقای رئیسی به دلایلی چند؛ تراز این دستگاه را در نظام حکمرانی جمهوری اسلامی بالا برد. آیت الله رئیسی با مدیریت میدانی، پیگیری و رسیدگی نزدیک به مشکلات قضایی مردم، برخورد قاطع و بدون اغماض با مفسدان اقتصادی، تدوین و نهایی کردن سند تحول قضایی و هوشمند سازی قوه قضائیه، گام های جدی در جهت ارتقای عدالت قضایی برداشت. شهید آیت الله رئیسی که سابقه طولانی حضور در سیستم قضایی کشور را داشت از همان ابتدا علاوه بر بازدیدهای استانی از دادگستری ها و دادگاه ها و برخورد نزدیک با مشکلات قضایی مردم، توان مضاعف خود را در برخورد با دانه درشت های اقتصادی گذاشت. آغاز اصلاح ساختار قوه قضائیه با سرکشی های سرزده و بدون اطلاع قبلی از دادگاه ها و دادگستری ها، گفت و گوی رودررو با مردم،

تقلیل ۶۳ حساب قوه قضاییه به ۵ حساب، برخورد با فساد درون قوه قضاییه، انفصال ۶۰ قاضی متخلف از خدمت، برگزاری دادگاه‌های مفسد اقتصادی بخشی از عملکرد ایشان در مبارزه با فساد می‌باشد. برخورد با واگذاری‌های بی‌ضابطه مجتمع هفت تپه و کشت و صنعت مغان، ماشین‌سازی تبریز، کارخانه رشت الکتریک و نیز احیای فعالیت بیش از دو هزار کارخانه از دیگر دستاوردهای دوره دوساله ریاست ایشان بر دستگاه قضاست.

رهبر معظم انقلاب در خصوص فعالیت‌های ایشان در قوه قضاییه می‌فرماید: «حرکت جناب آقای رئیسی در قوه‌ی قضاییه مصداق همان چیزی بود که ما همیشه تکرار می‌کنیم یعنی «حرکت جهادی»؛ حرکت جهادی، یعنی جدی، شبانه‌روزی، پرتلاش، پُرانگیزه.»^۱

۲- مهم‌ترین خدمات آیت‌الله رئیسی در قوه مجریه:

یازدهمین انتخابات ریاست جمهوری ایران در ۲۸ خرداد ۱۴۰۰ برگزار شد. در این انتخابات آیت‌الله رئیسی به عنوان هشتمین رئیس جمهور ایران با اکثریت آرا مردم انتخاب شد. ایشان کمتر از ۳ سال ریاست قوه مجریه کشور را بر عهده داشتند. در این مدت کوتاه خدمات و اقدامات زیادی برای ملت ایران به انجام رساندند که در ادامه به بخشی از دستاوردهای دولت انقلابی اشاره می‌شود:

۱-۲- جبران کسری بودجه: دولت سیزدهم در زمانی سرکار آمد که کشور با کسری بودجه ۴۸۰ هزار میلیارد تومانی و بدهی ۵۴ هزار میلیارد تومانی خزانه مواجه بود که با ایجاد منابع در اختیار جبران شد. در مدت زمان فعالیت دولت انقلابی کسری بودجه به ۳۵۵ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۳ کاهش پیدا کرد.^۲

۲-۲- نقدینگی و پایه پولی: نرخ رشد نقدینگی از ۴۲ و هشت دهم درصد مهرماه ۱۴۰۰ با حدود ۱۵ درصد کاهش، در پایان تیرماه ۱۴۰۲ به ۲۷ و نیم درصد رسید و سطوح ماهانه آن تا به امروز همچنان نزولی است.

۲-۳- رشد اقتصادی: میانگین رشد اقتصادی در چهار سال منتهی به دولت سیزدهم برابر شش درصد بوده است. طبق گزارش رسمی بانک مرکزی رشد اقتصادی کشور در سال ۱۴۰۰، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ به ترتیب ۴٫۴ درصد و ۴ درصد و ۵ درصد بوده است؛ یعنی میانگین رشد اقتصادی دولت سیزدهم بیش از هفت برابر چهار سال دولت قبل بوده است.

۲-۴- نرخ تورم: دولت سیزدهم در شرایطی سرکار آمد که تورم نقطه به نقطه در سال ۱۴۰۰ نزدیک به ۶۰ درصد بود. در پایان سال ۱۴۰۰ این تورم به ۲۶ درصد کاهش پیدا کرد اما در سال ۱۴۰۱ شرایط بازارهای جهانی در حوزه مواد غذایی تورم را در همه جهان بالا برد به طوری که در برخی همسایگان ایران، تورم بالای ۱۰۰ درصدی رقم خورد. عامل دیگر در تورم، حذف ارز ترجیحی بود که باید در سال ۹۹ انجام می شد. کشور در پاییز سال ۱۴۰۱ با یک جنگ ارزی تمام عیار مواجه شد و طرف خارجی تیم هایی را برای فشار ارزی به ایران اختصاص داده بود اما از ابتدای سال ۱۴۰۲ و از فروردین ماه، مجموعه تدابیر اقتصادی داخلی و گشایش ها و دیپلماسی فعال در حوزه خارج از کشور منجر به این شد که تورم نقطه به نقطه به زیر ۴۰ درصد و تورم ماهانه به دو درصد در خرداد و تیرماه برگردد.

۲-۵- بیکاری: دولت سیزدهم در سال ۱۴۰۲ موفق شد کمترین نرخ بیکاری در حداقل دو دهه اخیر را ثبت کرده و آن را به ۸٫۱ درصد برساند.

۲-۶- تحول در نظام مالیاتی: قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان در سال ۱۴۰۰ با جدیت اجرایی شد. بر اساس آخرین آمار، تعداد اشخاص حقیقی دارای اظهارنامه مالیات عملکرد از حدود ۲۰۶ میلیون فقره در سال ۱۴۰۰ به ۵ میلیون و ۳۵۰ هزار نفر در سال ۱۴۰۲ افزایش و درآمد ابرازی آن ها از حدود ۳ هزار میلیارد تومان به ۳۱ هزار میلیارد تومان (۱۰ برابر) افزایش یافت. به این ترتیب طی دو سال گذشته، تعداد مؤدیان مالیاتی ۸۳٫۵ درصد رشد داشته است. از سویی دیگر دولت ۲ هزار و ۵۰۰ دهکار مالیاتی را ممنوع الخروج کرد که آن ها اقدام به واریز یک هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان مالیات کردند.

۲-۷- تجارت خارجی و صادرات غیرنفتی: بر اساس آمار بازرگانی خارجی گمرکی در سال ۱۴۰۰ ارزش صادرات و واردات گمرکی به ترتیب ۵۳ میلیارد و ۲۰۰ میلیون و ۵۹ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار بود که در مقایسه با سال قبل از آن به ترتیب ۹ و هفت

دهم و ۱۲ و شش دهم درصد افزایش را نشان داد. بر اساس اظهارات محمد رضوانی فر (رئیس گمرک ایران) تجارت خارجی کشور (مجموع واردات و صادرات) در سال ۱۴۰۲ با ۲۰۶ درصد افزایش به رقم ۱۵۳ میلیارد و ۱۷۰ میلیون دلار رسید.^۱

۲-۸- تولید و صادرات نفت: در دولت سیزدهم میزان تولید نفت خام کشور افزایش یافت به طوری که از نزدیک روزانه ۲٫۲ میلیون بشکه در مرداد ۱۴۰۰ به سه میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه در روز در رسید.^۲ صادرات نفت هم از حدود روزانه ۷۶۳ هزار بشکه سال ۱۴۰۰ به روزانه یک میلیون و ۵۶۰ هزار بشکه نفت در سال جاری رسیده است.^۳

۲-۹- سرمایه‌گذاری خارجی: مجموع سرمایه‌گذاری خارجی مصوب و معتبر خارجی در ایران طی سه سال اخیر در دولت سیزدهم (۱۴۰۰، ۱۴۰۱، ۱۴۰۲) و (۱۴۰۲) به ۱۱٫۹ میلیارد دلار رسید و رکورد بیشترین سرمایه‌گذاری خارجی واقعی در ۱۶ سال اخیر ثبت شد.^۴

۲-۱۰- ترانزیت: بعد از هفت سال کاهش ترانزیت کالای خارجی از کشور، مسیر رشد ترانزیت در سال ۱۴۰۰ از سر گرفته شد و با رشد ۶۸ درصدی همراه بوده است. در اسفندماه سال ۱۴۰۰ یک میلیون و ۳۴۳ هزار تن کالای ترانزیتی از مسیر ایران عبور کرد که بررسی آمارها نشان می‌دهد طی ۸ سال اخیر یک رکورد جدید به شمار می‌رود. روند صعودی رشد ترانزیت از کشور در سال ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ نیز ادامه پیدا کرد چنانچه بر اساس آمار موجود در وزارت راه و شهرسازی، در ۱۰ ماه نخست سال ۱۴۰۲ در مجموع ۱۲ میلیون و ۶۶۱ هزار تن کالا از کشور ترانزیت شده که این میزان نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۴۰٫۵ درصد افزایش داشته است.^۵

۲-۱۱- احیای کارخانه‌ها و معادن: دولت سیزدهم در سال ۱۴۰۱، تعداد ۱۷۴۷ بنگاه اقتصادی را حمایت و ۱۷۵۷ واحد را کد را بازسازی کرد.

<https://www.irna.ir/news/85432798/> ۱

<https://www.shana.ir/news/641898/> ۲

<https://shahrarnews.ir/fa/news/222878/> ۳

<https://www.shana.ir/news/639359/> ۴

<https://dolat.ir/detail/420254> ۵

همچنین ۱۱۹۳ واحد هم در سال ۱۴۰۰ مورد حمایت قرار گرفت که تعطیل نشود. این اقدامات موجب فعال سازی اشتغال بیش از ۱۲۴ هزار نفر و احیای دارایی و سرمایه های راكد به میزان ۱۳۵ هزار میلیارد تومان شد. حدود یک هزار واحد معدنی در طول فعالیت دولت سیزدهم احیا شدند یا از رکود خارج شدند. بر اساس آخرین آمار دولت سیزدهم تا اردیبهشت ۱۴۰۳، ۸۷۷۰ واحد تولیدی را احیاء کرد.

۲-۱۲- رویکرد خارجی:

در روابط بین الملل اگر کشوری حتی ظرفیت یک درصد همکاری اقتصادی داشته باشد، نباید نادیده گرفته شود. لذا باید به همه کشورها به تناسب ظرفیت آن‌ها توجه گردد. تعدد زمین های بازی در روابط بین الملل و استفاده از ظرفیت های توأمان شرق، غرب و کشورهای منطقه، از جمله مهم ترین رویکردهای جدید است. بازخورد اصلاح رویکردها در دولت شهید رئیسی را می توان در افزایش فروش نفت کشور و بهبود درآمدهای نفتی مشاهده کرد. همچنین توسعه دلار زدایی از تجارت کشور و گسترش پیمان های پولی نیز مرهون همین رویکرد خارجی و فرصت های جدید است که به دلایل متعدد پیش روی نظام قرار گرفته است. برخی از این رویکردها عبارت اند از:

۲-۱۲-۱- تحرک بسیار خوب در سیاست خارجی و دیپلماسی اقتصادی دولت و افزایش محسوس تعداد رایزن های اقتصادی در کشورهای خارجی.

۲-۱۲-۲- سیاست خوب ارتباط با همسایگان و توسعه روابط تجاری با اغلب آن‌ها.

۲-۱۲-۳- سیاست ارتباط مؤثر، متعدد و متنوع با کشورهای مختلف در قاره های مختلف.

۲-۱۲-۴- افزایش GNP (تولید ناخالص ملی) کشور از طریق توسعه کشت و ایجاد پالایشگاه های فراسرزمینی.

۲-۱۲-۵- گسترش پیمان های پولی و مبتنی بر ارزهای ملی.

۲-۱۲-۶- عضویت در دو پیمان مهم بین المللی در فاصله ی کوتاه.

مجموعه اقدامات و دستاوردهای دولت انقلابی در مدت زمان کمتر ۳ سال، باعث تمجید مقام معظم رهبری از شهید آیت الله رئیسی شده بود. حضرت

آیت الله العظمی امام خامنه ای «مد ظله العالی» در این خصوص در دیدار با هیئت دولت در سال گذشته فرمودند: «بنده از همه ی دولت ها در این سی و چند سال حمایت کردم؛ از همه ی این دولت های مختلف، با گرایش های مختلف، با توانهای مختلف، بنده حمایت کردم؛ دلیلش هم واضح است: شرایط کشور و اهدافی که ما برای خودمان ترسیم کرده ایم در جمهوری اسلامی، اقتضای کند که همه به قوه ی مجریه - که وسط میدان است - کمک کنند؛ رهبری کمک کند، مردم کمک کنند، روشنفکرها کمک کنند، نخبگان کمک کنند؛ قاعده اش این است. همه ی دولت ها مستحق این کمک همه جانبه هستند و ما به همه ی دولت ها کمک کردیم. لکن در مورد این دولت، علاوه ی بر کمک، بنده با نگاه به این دو ساله می خواهم تمجید هم بکنم؛ یعنی آنچه تا امروز در این دو سالی که این دولت بر سر کار بوده از عملکرد دولت مشاهده کرده ایم، مستوجب این است که ما تقدیر کنیم و تمجید کنیم از دولت.» در ادامه رهبر انقلاب در تشریح برخی کارهای قوی دولت در بخش اقتصاد به رشد شاخص های کلان از جمله رشد اقتصادی به خصوص در بخش صنعت، افزایش رشد سرمایه گذاری، کاهش رشد نقدینگی، کاهش بیکاری، کاهش ضریب جینی و افزایش صادرات اشاره کردند و افزودند: «تقویت نظام مالیاتی، افزایش محصولات پتروشیمی و کارهای ارزنده در زمینه نفت و گاز و راه اندازی چند هزار کارگاه تعطیل یا نیمه تعطیل از دیگر اقدامات قابل تقدیر دولت است که البته اثرگذاری افزایش شاخص های کلان اقتصادی و اقدامات زیربنایی در زندگی مردم، نیاز به گذشت زمان دارد.»

آثار حیات طیبه شهید رئیسی

یکی از موضوعاتی که در نظام سیاسی دینی باید مدنظر داشت این است که زندگی مردان بزرگ صرفاً محدود به حیات مادی آنها نیست و پس از شهادت نیز آثار آن پابرجا خواهد بود. نمونه مهم این امر را در شهادت شهید رجایی می توان جست که نخست وزیری ایشان در یک بازه زمانی کمتر از یک سال و ریاست جمهوری ایشان در یک بازه کمتر از یک ماه بود ولی امروزه به عنوان سمبل و نماد دولت مردمی تلقی می گردد. چنین

حیاتی را می‌توان حیات طیبه‌ای نامید که پس از شهادت نیز آثار آن مشهود و عیان است. رهبر معظم انقلاب برای شهید حاج قاسم سلیمانی چنین حیاتی را قبول داشته و دارند لذا در بخشی از بیاناتشان پیرامون ایشان می‌فرمایند «یک نفری گفته بود که شهید سلیمانی برای دشمنانش خطرناک‌تر از سردار سلیمانی است؛ درست فهمیده بود؛ واقعاً همین جور است. آن‌هایی که دو سال پیش شهید سلیمانی را و شهید ابومهدی عزیز را و دیگر همراهانشان را به شهادت رساندند، فکر می‌کردند کار تمام شد؛ فکر می‌کردند که زدیم این‌ها را و تمام شد، خلاص شد. امروز وضع آن‌ها را نگاه کنید ببینید در چه وضع و وضعیتی‌اند. وضع آمریکا را ببینید!» (بیانات رهبر معظم انقلاب، ۱۴۰۰/۱۰/۱۱) بر همین اساس می‌توان باور داشت و تلاش نمود تا زندگی اخروی شهید دکتر آیت‌الله رئیسی برای جامعه ایرانی و انقلاب اسلامی چنین ثمره‌ای داشته باشد. شهادت ایشان می‌تواند مأمنی برای بازگشت وحدت و انسجام سیاسی به احزاب و جریان‌های کشور، افزایش مشارکت خصوصاً در انتخابات پیش‌رو... باشد.

نتیجه‌گیری:

شهادت آیت‌الله رئیسی هر چند سخت و غیر قابل جبران برای نظام بود اما از چند حیث دارای تأمل و تدبر است. نکته اول اینکه به علت ساخت قوی نظام اسلامی، بصیرت مردمی و قانون مترقی اساسی هیچ امری بر زمین نخواهند ماند و همان‌گونه که رهبر معظم انقلاب فرمودند: «ملت ایران نگران و دلواپس نباشند، هیچ اختلالی در کار کشور به وجود نمی‌آید.» نکته دوم اینکه رهبری دایمانه و حکیمانه رهبر معظم انقلاب در دهه‌های گذشته بر این موضوع صحه گذاشته است که رهبری و زعامت ایشان به راحتی کشور را از گردنه‌های موجود عبور می‌دهند. ثالثاً امید به نصرت الهی است که به نصرت او و حمایت شهیدان کشور به مأمّن و جایگاه اصلی خود که ساخت یک ایران قوی، ایجاد تمدن تراز اسلامی و... برسد.